

[Kultur- og kommunikationsministeren]

Det foreliggende lovforslag fastholder de grundlæggende principper i den gældende lovgivning fra 1982 for så vidt angår de offentlige støtteordningers formål og den organisatoriske opbygning på området.

De erfaringer, der er indhøstet siden lovrevisjonen i 1982, gør det imidlertid efter regeringens opfattelse ønskeligt, at der gennemføres en række ændringer af den gældende ordning, blandt andet med henblik på at fremme et flerstrengt støttesystem og sikre en bedre udnyttelse af de økonomiske ressourcer.

Udviklingen med hensyn til produktion af danske film har vist, at der har været betydelige vanskeligheder med at opretholde de produktionsmål, som blev opstillet i forbindelse med gennemførelsen af lovgivningen i 1982. De undersøgelser, der er foretaget med henblik på at belyse denne udvikling, viser, at der har været tale om en generel tendens til øget ressourceanvendelse til den enkelte filmproduktion, og der er i denne forbindelse peget på problemer med hensyn til styringen af produktionsprocessen.

Lovforslaget indebærer derfor ændringer, der skal skabe grundlag for en mere hensigtsmæssig administration af de offentlige støtteordninger. Med henblik på en styrkelse af bestyrelsens overordnede funktion i såvel Det Danske Filminstitut som Statens Filmcentral foreslås det, at repræsentanter for filmbranchen ikke længere kan sidde i bestyrelserne. Endvidere foreslås, at konsulentordningen på Filminstituttet skal fungere kollektivt på samme måde som Filmcentralens programredaktion. Der søges endvidere i forbindelse med lovforslaget tilvejebragt bevillingsmæssigt grundlag for, at der til de to institutioner kan knyttes personale med særlig økonomisk indsigt.

Med henblik på en styrkelse af arbejdet med film for børn og unge foreslås en reorganisering af den gældende ordning, således at der knyttes en børnefilmkonsulent til hver af institutionerne, og således at børnefilmområdet, der er baseret på en fælles konsulentordning, nedlægges.

På spillefilmens område er det regeringens opfattelse, at den offentlige filmstøtteordning fortsat må baseres på et blandingsøkonomisk princip, således at der som almindelig regel vil være tale om støtte til produktioner, der forestås af private producenter.

Det er endvidere regeringens opfattelse, at der må tilstræbes en bredere vifte af muligheder for igangsætning af film- og videoproduktion og dermed større åbenhed inden for de offentlige støtteordninger. Med henblik herpå foreslås tilvejebragt grundlag for en supplerende støtteordning, som – uden sædvanlig konsulentbehandling – skal tage sigte på at fremme spillefilm, der henvender sig til et større publikum og således også vil kunne medvirke til en styrkelse af bioграфernes stilling. Der blev i den offentlige debat omkring det lovforslag, der blev fremlagt i foregående samling, ytret en så positiv holdning til tanken om oprettelsen af en supplerende støtteordning, at jeg har fundet det rigtigt, at bevilningen hertil forøges med 5 mill. kr. til i alt 20 mill. kr. årligt ved overførsel af midler fra den gældende ordning for lån til filmproduktion til garantiordningen.

Der er tale om en ordning af forsøgsmæssig karakter, som også må ses i lyset af de udviklingsmuligheder for film- og videobranchen, som gennemførelsen af en TV 2-ordning med anvendelsen af et entreprisprincip indebærer.

Med hensyn til kortfilmen søges tilvejebragt bevillingsmæssigt grundlag for, at Statens Filmcentral kan gøre en særlig indsats for produktion og distribution af video, således at kvalitetsudbudet på dette område kan styrkes.

Blandt andet under hensyn til tv-udviklingen vil en øget indsats vedrørende medieuddannelse være nødvendig, herunder den del af denne uddannelse, som finder sted på Den Danske Filmskole. Det er i denne forbindelse fundet hensigtsmæssigt at søge Filmskolen udskilt som en selvstændig institution med direkte ansvar over for Kultur- og Kommunikationsministeriet, og der søges endvidere tilvejebragt bevillingsmæssigt grundlag for en udvidelse af Filmskolens uddannelsestilbud.

Lovforslaget indebærer endelig en række ændringer af mere teknisk karakter, der har til formål at gøre reglerne på området mere enkle og tidssvarende.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, anbefaler jeg forslaget til Folketingets velvillige behandling.

[Arbejdsministeren]**Arbejdsministeren (Henning Dyremose):**

Jeg skal hermed tillade mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om forlængelse af overenskomst mellem statsvirksomheden Bornholmstrafikken og Sømændenes Forbund i Danmark.
(Lovforslag nr. L 31).

Det er med beklagelse, at regeringen i går modtog meddelelse om, at det mæglingsforslag, som forligsmanden havde fremsat til løsning af overenskomstsituationen mellem statsvirksomheden Bornholmstrafikken og Sømændenes Forbund i Danmark, er blevet forkastet.

De varslede arbejdsstandsninger kan bryde ud på fredag den 16. oktober 1987 og forårsage uoverskuelige følger for Bornholm trafikalt.

Der findes ikke nogen anvendelige alternative trafikforbindelser, der kan opretholde person- og godstransporten, og konflikten vil medføre, at Bornholm afskæres trafikalt fra den øvrige del af Danmark.

Da en tilsvarende situation opstod i 1977, fremlagde den daværende regering et lovforslag, således at Folketinget kunne afværge iværksættelsen af den varslede arbejdsstandsning på Bornholmstrafikken.

Af de samme årsager finder regeringen det tvungende nødvendigt at forhindre, at den varslede konflikt kommer til udbrud.

Idet jeg henviser til lovforslagets almindelige bemærkninger, skal jeg på regeringens vegne anbefale lovforslaget til Folketingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 36

1) Til industriministeren af:

Taanquist (S):

»Hvad vil regeringen gøre for at redde de 700 arbejdspladser, som Danfoss A/S agter at flytte til Vesttyskland?«

Skriftlig begrundelse

Danfoss A/S har vedtaget at flytte sin kom-

pressorafdeling til Flensborg, hvor den skal sammenlægges med firmaets afdeling dér. Dette er et alvorligt slag for det lokale område, som er et monostrukturområde. Det vil nedsætte danske eksportindtægter, og det svækker udviklingsmulighederne for lignende produkter, fordi udviklingsafdelingen følger med.

Taanquist (S):

I en tid, hvor man gør alt, hvad der er muligt, for at skabe arbejdspladser, eksportmuligheder og udviklingsmuligheder for nye produkter, er det et alvorligt slag – det må det også være for regeringen – når Danfoss nu har besluttet at flytte 700 arbejdspladser syd for grænsen.

Det er yderligere et problem for lokalområdet, at disse beslutninger ikke får en landsomfattende dækning i nyhedsmedierne. Jeg har forstået, at heller ikke regeringen var opmærksom på, hvad der foregik på Als i denne forbindelse. Derfor rejste jeg spørgsmålet under åbningsdebatten forleden dag, men jeg fik ingen svar på mine spørgsmål. Derfor rejser jeg dem nu, som jeg også har bebudet, i salen som onsdagsspørgsmål.

Mit første spørgsmål er, hvad regeringen agter at gøre for at redde de 700 arbejdspladser, som Danfoss agter at flytte syd for grænsen.

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Efter de oplysninger, jeg har modtaget, er Danfoss' planer om en samling af kompressorforretningen alene et udslag af virksomhedens bestræbelser for at imødegå en stadig skærpet international konkurrence på dette område.

For at sikre virksomhedens overlevelse under meget hårde internationale konkurrencevilkår og for at sikre de mange arbejdspladser ønsker Danfoss at effektivisere og rationalisere kompressorforretningen ved at afvikle en økonomisk belastende dublering af aktiviteterne henholdsvis i Nordborg og i Flensborg. Her er det sådan – som hr. Taanquist sikkert ved – at Flensborg er den store, tunge produktionsenhed på dette specielle område.

Det er da selvsagt beklageligt, at der over en periode mistes 700 danske arbejdspladser, selv om virksomhedens tilpasningsproces ef-

[Industriministeren]

ter det for mig oplyste vil foregå skånsomt og over en 3-årig periode, således at personaletilpasningen påregnes at kunne ske ved naturlig afgang og med tilbud om omplacering.

Vi bør ikke hindre en virksomhed i at gennemføre en nødvendig strukturtilpasning, når reglerne for hensyntagen til arbejdskraften i øvrigt følges. Det vil sige, at på det foreliggende grundlag mener jeg ikke, at den aktuelle sag kan kalde på noget separat initiativ fra min side. Det, der er afgørende for danske virksomheder, er naturligvis at sikre sig i international sammenhæng. Her er dette et ganske naturligt led.

Taanquist (S):

Svaret fra industriministeren er selvfølgelig skuffende. Man kan konkludere, at regeringen intet vil gøre, og det kan man selvfølgelig være lidt forbavset over, når man ser på de forslag, der er på dagsordenen senere i dag, ser på, hvad regeringen i øvrigt agter at gøre for konkurrenceevnen, for eksportvirksomheder osv. Den smule blødgøring af forslaget med den naturlige afgang kan man selvfølgelig ikke købe, og det tror jeg heller ikke industriministeren selv tror på. Tab af arbejdspladser er tab af arbejdspladser, uanset hvordan det kommer til at foregå.

Jeg forstår altså, at regeringen i den nuværende situation ikke vil foretage noget for at redde 700 arbejdspladser.

Kaj Poulsen (S):

Jeg synes også, det var en forbavsende negativ holdning, ministeren gav udtryk for, i en tale, som i og for sig forsvarer, at de tilstande, som faktisk findes i det sydlige Danmark og det nordlige Vesttyskland, skal kunne udvikles på den måde.

Det nordtyske område betragtes i EF-forstand som et regionalområde, hvorimod det sydlige Danmark ikke betragtes som et sådant. Det er baggrunden for, at ministeren kan sige, at det ikke kalder på noget selvstændigt initiativ fra regeringen. Det er muligt at flytte en virksomhed ganske få kilometer syd for den danske grænse, så kan man altså få regionaltilskud til det på baggrund af EF-regler.

Vil det sige, at disse ordninger er helt o.k., og at vi på den baggrund kan forstå, at rege-

ringen synes, at det er helt i orden, at syddanske virksomheder flytter ned og får regional- og egnsudviklingstilskud syd for grænsen?

J. K. Hansen (S):

Ministeren siger i sit svar til hr. Taanquist, at der er tale om en stadig skarpere international konkurrence. Så vil jeg gerne spørge ministeren: hvad er det egentlig, der gør, at Danfoss nu agter at flytte sin store kompressorafdeling, som beskæftiger 700 personer i Sønderborg-Als-området, syd for grænsen? Er ministeren bekendt med, at der er forhold, bare man går over på den anden side af grænsen til et andet EF-land, der gør, at det er bedre eller mere givtigt at have en produktion det sted? Hvad er det, der skaber sådanne forhold? Er det lønforholdene, eller er det produktionsmulighederne, der er bedre et sådant sted?

Jeg synes, jeg skal minde ministeren om, at vi havde en anden sag om to færger, som blev ombygget på et nordtysk værft. Dengang bad vi ministeren undersøge, om der var tale om konkurrenceforvridning. Er der her tale om konkurrenceforvridning i EF-forstand? Det vil jeg gerne have et svar på.

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg forstår udmærket godt, at aktionæerne søger den maksimale profit og placerer deres virksomheder i et andet EF-land, idet den mulighed eksisterer, men jeg kan ikke forstå, at landets minister inden for dette område giver udtryk for, at man skal se det ud fra et konkurrencemotiv og erkende, at 700 danske borgere bliver arbejdsløse. Mener ministeren virkelig, at det er bedre, at man forøger profitten til aktionæerne frem for at sikre, at danske arbejdere bevarer deres arbejdspladser?

Industriministeren (Nils Wilhjelm):

Det, der gør besvarelsen af dette spørgsmål lidt svær, er, at der faktisk er stillet tre spørgsmål af hr. Taanquist, som hver for sig berører facetter af denne sag, og nu begynder andre at stille spørgsmål i relation til de efterfølgende spørgsmål. Derfor vil jeg gerne henvise til den besvarelse, jeg kommer med til de andre stillede spørgsmål.

[Industriministeren]

Jeg vil dog gerne sige til hr. J. K. Hansen, at når Danfoss samler sin produktion – det er i hvert fald det, som er oplyst over for mig, og jeg har på dette område nogle erfaringer fra 20 år som erhvervsmand – er forholdet det enkle, at kompressorproduktionen internationalt set er blevet en produktion med en overordentlig stor kapacitet, og at lavtlønslande er kommet ind i billedet og er medproducenter af produkter af en rimelig kvalitet.

Det gør naturligvis, at der er et kæmpe-mæssigt behov for i de højt-lønsområder, vi her beskæftiger os med, og hvor Danmark og Vesttyskland ligger, at sikre, at den kapacitet, man skal køre med, er lønsom. Det ved hr. J. K. Hansen og hr. Kaj Poulsen udmærket godt, at kan man lave moderne produktions-faciliteter med høj kapacitet, med en høj mekaniseringsgrad, forudsætter det, at man kan køre en stor produktion. Det er lige præcis det, det her drejer sig om. Den store enhed er Flensborgenheden, hvor der er ansat mere end dobbelt så mange på kompressorsiden, som der er i Nordborg, og nu vil man altså gerne køre disse to produktioner sammen, således at man kan sikre den samlede konkurrenceevne af en sådan produktion.

Kaj Poulsen (S):

Jeg tror, ministeren kunne blive en udmærket marketingmedarbejder hos en virksomhed af denne karakter – med de forklaringer, vi hører her.

Mit spørgsmål kom, fordi ministeren sagde, at han ikke agtede at tage noget separat initiativ på baggrund af det, der var sket på Danfoss. Derfor spurgte jeg ministeren: finder ministeren det acceptabelt, at man inden for EF-området kan have et regionalområde liggende op ad et ikkeregionalområde med en grænse imellem, og at man kan flytte virksomhederne?

For der er jo ingen tvivl om, at de regionaltilskud, egnsudviklingstilskud, der gives i Nordtyskland, er konkurrenceforvridende i forhold til en dansk produktion på dette område. Det er lige præcis her, vi har problemet, og det vil jeg gerne have at ministeren forholder sig til.

Inger Harms (SF):

Ministeren og Danfoss har oplyst, at løn-

modtagerne på Danfoss har fået tilbudt at flytte med til den ny kompressorafdeling syd for grænsen. Jeg synes, man så skylder at oplyse disse medarbejdere om, hvorvidt Danfoss har tænkt sig at bygge en ny fabrik dernede. Jeg har fået oplyst, at den grund, Danfoss' fabrik ligger på, ejes af militæret med opsigelse i år 2000.

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg vil gerne efterlyse et svar fra ministeren. I dette høje Ting må man have så meget med, at man kan svare på de spørgsmål, der bliver stillet.

Industriministeren (Nils Wilhjelm):

I forlængelse af et andet spørgsmål, som hr. Taanquist har stillet, kommer netop dette spørgsmål om regionalforholdene, men jeg vil gerne sige til hr. Kaj Poulsen, at forholdene omkring grænsen jo er sådan, at vi for ikke at skabe konkurrenceforvridning netop oprettholder den status, som egnsudvikling gør mulig, således at der er neutraliserede forhold omkring grænsen. Det er noget, som jeg har haft ganske mange diskussioner med Kommissionen om, og det er naturligvis en opgave også for Kommissionen at sikre, at der ikke er tale om konkurrenceforvridning. Hvis der måtte være tale om påviselig konkurrenceforvridning, vil jeg tilsi hr. Kaj Poulsen, at jeg absolut vil rejse spørgsmålet i EF-sammenhæng, men ud fra det for os oplyste er der ikke tale om en sådan situation.

Jeg vil gerne også svare på, hvordan forholdet er i relation til Danfoss' beslutninger, sådan som jeg har fået det oplyst. Jeg vil sige til fru Inger Harms, at der i det, jeg nævnte før, netop ikke er tale om, at medarbejderne skulle flytte til Vesttyskland. Det, der er tale om, er, at de 700 medarbejdere gennem omplacering eller ved naturlig afgang på fabrikken i Nordborg sikres beskæftigelse. Så vidt jeg i hvert fald har fået oplyst, er det ikke tilbudt dem, men det er da muligt, at der er nogle, der har fået den chance.

Til hr. Preben Møller Hansen vil jeg sige, at hans spørgsmål er stort og bredt. Jeg er ikke i tvivl om, at det, der ligger bag spørgerens måde at stille spørgsmålet på, er en meget klar præcisering af hele problemstillingen om det indre marked. Det kan vi få en meget lang og

[Industriministeren]

udmærket diskussion om, men det er et spørgsmål, om det kan hænge sammen i den forholdsvis korte besvarelse nu.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 37

2) Til *industriministeren* af:

Taanquist (S):

»Hvad agter regeringen at gøre for at forhindre, at noget tilsvarende som Danfoss A/S' flytning af visse afdelinger fra Nordborg til Flensborg sker i fremtiden?«

Skriftlig begrundelse

I åbningstalen er der et langt afsnit om regeringens hensigter om eksportfremme, udviklingsstøtte og investeringsstøtte. Spørgsmålet er, om disse forslag kunne ændre situationen på Danfoss.

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Jeg mener, at det i og for sig er et meget relevant spørgsmål, og det spænder over lidt bredere perspektiver. Det drejer sig naturligvis efter min mening om at gøre vilkårene for dansk erhvervsliv så gode som muligt. Det mener regeringen også at vi både har forsøgt at gøre og fortsat i meget høj grad bestræber os for.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at Danfoss over for mig direkte har tilkendegivet, at den aktuelle flytning og sammenlægning, der her skal ske, ikke på nogen måde har baggrund i den danske økonomiske politik eller dansk erhvervspolitik. Det er ikke det, som har været udgangspunktet for Danfoss' aktivitet.

Vi er, som jeg også kort nævnte det før, inde i en internationaliseringsproces, som uundgåeligt vil medføre vandrings af virksomheder eller dele af virksomheder mellem landene, altså både ind i landet og ud af landet. Det kan man studere meget nøje, og det har jeg haft lejlighed til at ytre mig om i sommerens løb.

Lad mig minde om, at efter Danmarks indtrædelse i fællesmarkedet blev en række produktioner flyttet fra Danfoss' fabrik i Flensborg til virksomhedens danske fabrikker. Det

betyder, at der i dag er 1.000 færre arbejdspladser knyttet til denne produktion i Flensborg, end der var for ca. 10 år siden, og det er altså som følge af overflytning af aktiviteter.

Erhvervslivet er nødt til at kunne gennemføre strukturomlægninger, og jeg må indrømme åbent, at vi ikke ubetinget kan opretholde alle i dag bestående arbejdspladser. Det er netop sådan, at i den fortsatte udvikling og med vores høje lønniveau er der arbejdspladser, som vil flytte fra Danmark til andre lande, lige så vel som nye arbejdspladser oprettes her i landet.

Taanquist (S):

Ministeren er heldig, når Danfoss har tilkendegivet et eller andet over for ministeren. Vi andre arbejder noget mere i blinde. Det er derfor, vi er nødt til at stille spørgsmål her i folketings salen. Vi får ikke tilkendegivet noget fra virksomheden, hverken af den ene eller den af anden art. Derfor er det meget rart, at ministeren har nogle oplysninger, som vi ikke har.

Men ministerens svar er stadig ikke tilfredsstillende. Selvfølgelig skal der ske en vandrings af virksomheder, det tror jeg ikke der er nogen af os der er i tvivl om. Men hvorfor sker den vandrings ikke til Danmark, hvorfor sker den bort fra Danmark? Jeg er i hvert fald utrolig nervøs for, at dette kun er en begyndelse på en afvandring fra Danmark. Derfor har jeg spurgt temmelig detaljeret, hvad regeringen agter at gøre for at forhindre, at der sker en fortsat afvandring af virksomheder og arbejdspladser fra Danmark. Det føler jeg ikke vi har fået noget svar på endnu.

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Det kunne jeg bruge meget lang tid til en nærmere redegørelse for. Netop senere i dag bliver der lejlighed til at diskutere disse problemstillinger. Regeringen har det helt klare udgangspunkt, at den eneste og den bedste sikring af arbejdspladserne er, at disse er konkurrencedygtige. Det er den eneste sikring af arbejdspladser på længere sigt. Hvis de ikke er konkurrencedygtige, falder de automatisk væk.

Derfor er det regeringens bestræbelse at sikre, at vi har en konkurrencemæssig situation herhjemme, som betinger, at danske

[Industriministeren]

virksomheder med det lønniveau, der nu engang ligger her, kan konkurrere på internationalt plan. Jeg er da glad ved, at hr. Taanquist sådan set erkendte, at særlig løntunge arbejdspladser i visse situationer skal gå til lande, som har lavere lønniveauer. Vi har vel alle sammen her et ønske om i Danmark at kunne både fastholde vores realløn og udbygge vores realløn.

Men det kræver nogle nødvendige konsekvenser i udviklingen, herunder at vi accepterer, at nye arbejdspladser opstår i Danmark både som følge af almindelige aktiviteter her i landet og selvfølgelig da også meget gerne som følge af aktiviteter ved, at der sker udenlandske investeringer svarende til Danfoss' med relation til Flensborg.

Her er det et spørgsmål om at sikre, at der er en konkurrencemæssig situation i vore virksomheder, som gør det muligt og attraktivt at kunne udvide de erhvervmæssige aktiviteter. Så enkel er problemstillingen jo i virkeligheden.

Taanquist (S):

Jeg forstår, at industriministeren har accepteret, og at vi må acceptere, at arbejdspladser flytter på den måde. Men samtidig siger industriministeren, at det drejer sig om at skabe konkurrencedygtighed. Det er vel det, sagen drejer sig om. Man har nogle, skal vi sige samfundsskabte konkurrenceforhold syd for grænsen, der er bedre end dem nord for grænsen. Jeg spørger, om regeringen vil skabe sådanne konkurrenceforhold nord for grænsen, at den slags virksomheder flytter den anden vej.

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

I eftermiddag skal der diskuteres bl.a. erhvervspolitiske temaer. Regeringen har fremsat en række forslag i hele eksportpakken, som er et af de mest massive stykker erhvervs politik, som forhåbentlig kan laves med Socialdemokratiets tilslutning.

Det er netop sager, man tager op med henblik på at skabe konkurrencedygtighed i de danske virksomheder, således at vi ikke skal se, at arbejdspladser på urimelig måde skal afgives til udlandet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 38

3) Til **industriministeren** af:

Taanquist (S):

»Hvad kan ministeren oplyse om mulighederne for at få støtte til oprettelse i Flensborgområdet af arbejdspladser, som flyttes fra Danmark?«

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Spørgsmålet ligger meget på linje med det, som hr. Kaj Poulsen var inde på tidligere. Flensborg hører til de zoner i Vesttyskland, hvor der ydes egnsudviklingsstøtte, ligesom jeg oplyste, at i Sønderjylland er der en udviklingsmæssig placering af kommunerne, hvor der også kan ydes egnsudviklingsstøtte.

Mulighederne for at opnå støtte i et konkret tilfælde som det foreliggende har jeg ingen oplysninger om, men jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde før til hr. Kaj Poulsen: at i den udstrækning det kan dokumenteres, at der er tale om konkurrenceforvridende elementer på støtteområdet, går jeg meget gerne videre med det.

Men i relation til Danfoss vil jeg sige, at jeg er vidende om, at Danfoss vurderer mulighederne for at få egnsudviklingsstøtte til flytningen som overordentlig ringe, og yderligere sige, at man har oplyst, at mulighederne for tysk egnsudviklingsstøtte ikke er indgået i virksomhedens overvejelser og kalkulationer i forbindelse med flytningen, endsige har været et incitament til flytningen.

Flytningen er, som jeg nævnte det tidligere, alene begrundet i virksomhedens ønske om på alle måder at effektivisere virksomheden med henblik på at kunne skabe en overlevelsesmulighed for denne kompressorproduktion. Derfor er det ikke sådan, som det måske har været indiceret, at den tyske egnsudviklingsordning i dette tilfælde skulle have trukket denne produktion til Flensborg.

Man kan sige, at det ulykkelige i det er, at Flensborgproduktionen er langt større end Danfossproduktionen, og derfor ligger der noget enkelt og rationelt i at samle den det sted, hvor produktionen er størst.

Taanquist (S):

Jeg er enig i, at spørgsmålet nok var delvis besvaret på forhånd. Men jeg vil godt for en

[Taanquist]

sikkerheds skyld gøre opmærksom på, at Als ikke hører til de egnsudviklingsområder, som industriministeren nævner ligger langs med grænsen. Det er derimod en anden form for område, nemlig et monostrukturområde, og dér kunne jeg da tænke mig at spørge ministeren, om det ikke også fortjener en særlig opmærksomhed fra regeringens side som et område, der er helt og holdent afhængigt af en enkelt stor virksomhed.

J. K. Hansen (S):

Jeg skal selvfølgelig beklage over for industriministeren, hvis man blander spørgsmålene sammen. Men når man er medspørger, spørger man som regel på grund af ministerens svar. Det var det, jeg gjorde sidst, og det gør jeg så også nu. Hvad er det egentlig, der er så attraktivt ved at flytte den store afdeling, som dog er på 700 medarbejdere – indbefattet udviklingsafdelingen – til Flensborg? Der er ikke tale om, at der skabes en ny arbejdsplads eller ny fabrik i Flensborg. Det er den bestående fabrik i Flensborg, man rykker ned til. Hvad er det så, hr. minister, der gør det så attraktivt at flytte derned? Er ministeren vidende om, at man kalder det slesvig-holstenske område for Vesttysklands uland, og det er vel det, der gør, at der er et løntryk nedad, og at det er et lavtlønsområde, også med de personer, som er kommet udefra og beskæftiges dér. Det giver så muligheder for at flytte fabrikken derned, og det er det, vi kan beklage at regeringen ikke vil tage fat i. Jeg synes, det er nødvendigt, at man tager fat i de ting.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg beder om at få overholdt taletiderne.

Industriministeren (Nils Wilhjem):

Jeg vil sige til hr. Taanquist, at det er rigtigt, at Als ikke er med i det område, hvor der er egnsudviklingsbistand. Det er naturligvis altid en afvejning og en vanskelig sag i det hele taget at få prioriteret områderne, for vi må indrømme, at sammenligner vi det danske område beskæftigelsesmæssigt med bl.a. de områder inden for Europa, hvor der virkelig er tale om problemer, er det da lykkeligt, at vi fortsat kan opretholde muligheden for at give egnsudviklingsstøtte. Nu er det sådan, at Danfoss driver virksomheder i andre områder i det sønderjyske, som har grænsefællesskab.

Jeg vil sige til hr. J. K. Hansen, som igen efterlyser svar på, hvorfor man flytter: det er, ligesom om der bag dette spørgsmål ligger noget om, at jeg burde vide det. Jeg må henholde mig til de oplysninger, jeg har fra virksomheden, og det er som bekendt ikke mig, der driver virksomheden. Det kunne være vældig interessant. Men det, som man helt klart har sagt fra virksomhedens side, er, at det ikke er regionalstøtte eller egnsudviklingsstøtte, der er lokket med, og at det ikke er lønforholdene, som bevirker, at der pludselig er skabt en helt ny situation. Det er de rationaliseringsmuligheder, der ligger i at køre produktionen det samme sted. Kapacitetsudnyttelsen på et anlæg betyder kolossalt meget. Nu skal jeg ikke komme med et langt industriforedrag om det, men det er klart, at ser man på, hvad der er af overheads ved at køre to produktioner i forhold til at køre produktionen ét sted og udnytte den fulde kapacitet og successivt rationalisere den med nye maskiner osv. osv., er det altså en meget stor fordel. Det er det, jeg har fået oplyst, og som jeg udmærket godt kan forstå er den naturlige baggrund i dette tilfælde.

Inger Harms (SF):

Jeg vil gerne høre, om ministeren kan bekræfte, at det kommer til at dreje sig om langt flere arbejdspladser end de 700, som kompressorafdelingen i Nordborg består af. For at sådan en afdeling kan eksistere, må der nødvendigvis være et stort servicepersonale fra en anden afdeling på Danfoss. Der vil være tale om kantinepersonale, rengøringspersonale og kontorphonale. Alt i alt mener personalet på Danfoss, at det vil dreje sig om ca. 1.200 arbejdspladser, og det er mange.

Industriministeren (Nils Wilhjem):

Lad mig sige til fru Inger Harms, at det, som vi – og her kan jeg vist også godt sige arbejdsministeren – har fået oplyst helt klart fra virksomheden, er, at det alene drejer sig om 700 personer. Vi er da glade for, at vi ikke har fået at vide, at det skulle være et endnu højere tal.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 39

4) Til *arbejdsministeren* af:

Taanquist (S):

»Er regeringen indstillet på at give de ansatte i en lukningstruet virksomhed fuld indsigt i de beregninger, der ligger bag lukningen?«

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Hr. Taanquist spørger, om regeringen er indstillet på at give de ansatte i en lukningstruet virksomhed fuld indsigt i de beregninger, der ligger bag lukningen. Hr. Taanquist spørger næsten, om regeringen vil give de ansatte noget, som de allerede har. Efter reglerne i kapitel 5 a i arbejdsformidlingsloven skal en virksomhed med mindst 20 ansatte, og som er truet af lukning og påtænker at afskedige de ansatte, forhandle med dem bl.a. om at undgå afskedigelserne eller begrænse disse. Til brug for disse forhandlinger skal arbejdsgiverne give lønmodtagerne alle oplysninger af betydning for sagen og skriftlig meddelelse bl.a. om årsagerne til afskedigelserne.

De retningslinjer, der i dag gælder administrativt, er fastsat for tre år siden, baseret på den lovgivning, der dengang blev revideret, og det skete efter en grundig gennemgang af praksis i et samarbejde mellem arbejdsmarkedsmyndighederne og arbejdsmarkedets parter i Landsarbejdsnævnet.

På baggrund af, at disse regler nu har virket i nogle år, og på baggrund af de problemer, der opstod i sommerens løb i forbindelse med et større antal afskedigelser inden for slagteribranchen, fandt jeg tiden inde til at få samlet erfaringerne op, og jeg har derfor i løbet af sommeren bedt Arbejdsdirektoratet og Landsarbejdsnævnet om at se på, om reglerne om forhandling og varsling af større afskedigelser fungerer hensigtsmæssigt og fornuftigt eller der er grund til at stramme reglerne op på nogle punkter.

Så vidt jeg er orienteret fra Arbejdsdirektoratet, er det arbejde gået i gang, og jeg går ud fra, at der vil foreligge et resultat i løbet af vinteren, der vil give mig grundlag for at vurdere, om arbejdsmarkedets parter mener, at der er behov for initiativer, og på baggrund af det vurdere, om der er behov for nye initiativer.

Taanquist (S):

Det er ikke mit indtryk, at der har været til-

strækkelig orientering om det, der skulle foregå på Danfoss, og det er i hvert fald en opfattelse, der deles også af tillidsmandsorganisationen på Danfoss – og det er vel nok det, der er et af de allerstørste anklagepunkter – at man føler, at der er blevet handlet hen over hovedet på én. Men det har ikke været muligt for mig i hvert fald at kontrollere, om reglerne er overholdt, og derfor vil jeg godt spørge ministeren: er det så interne oplysninger, at de kun kan bruges internt af tillidsmandsorganisationen, at man ikke kan bruge dem udadtil, eller hvad er det for en form for orientering? Og hvis den ikke har været givet, er arbejdsministeren så indstillet på, at der bør gøres noget ved det?

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg kan heller ikke vurdere, om der er givet tilstrækkelig orientering, og det er faktisk heller ikke hverken ministerens eller folketingsmedlemmers opgave at vurdere det.

Vi har nogle lovregler. Disse lovregler forvaltes af virksomheden. Virksomheden forhandler med medarbejderne. Hvis medarbejderne ikke mener, at der er givet tilstrækkelig orientering, er hr. Taanquist bekendt med, at det er muligt for medarbejdere at indlede retsforfølgning i henhold til gældende lovgivning. I sommerens løb har vi set andre eksempler på, at det kan lade sig gøre, men det er nu engang ikke sådan, at det er folketingsmedlemmer eller ministeren, der skal ud at undersøge i hvert enkelt tilfælde, om den gældende lovgivning er overholdt. Vi har det danske retsvæsen og de danske domstole til at undersøge sagen i tvivlstilfælde.

Det, vi så skal vurdere, når sagerne måtte være afklaret via f.eks. domstolene, er, om vi mener, at vore love fungerer hensigtsmæssigt eller ej. Det kommer jo bl.a. an på, hvordan de domme, der eventuelt måtte komme i eventuelle sager, falder ud, hvordan man skal vurdere den sag.

Inger Harms (SF):

Men mener ministeren ikke, at problemet er, at Danfoss netop ikke har tænkt sig at afskedige folk, men, som industriministeren påpegede i sine første svar, har tænkt sig at lade det ske ved naturlig afgang og ved omplaceringer? Så er der andre, der har fået tilbud

[Inger Harms]

om at flytte med syd for grænsen, og vedrørende det højtplacerede personale er det fuldstændig på plads; de ved nøjagtigt, hvornår de skal flytte osv.

Men synes ministeren ikke, problemet er, at Danfoss slet ikke har tænkt sig at afskedige folk på denne måde?

Bakholt (S):

Jeg kan forstå af arbejdsministerens svar, at der faktisk ligger i det, at han meget modstræbende vil være med til at ændre på de nugældende regler. Den opfattelse skal ministeren selvfølgelig have lov til at have.

Nu er der så nedsat en arbejdsgruppe, der skal kigge lidt på tingene, og derfor vil jeg spørge ministeren: har ministeren sagt til den arbejdsgruppe, at den skal være færdig inden for en bestemt tidsfrist, eller er det et arbejde, der skal foregå over en længere periode, er det altså ligegyldigt, hvornår udvalget bliver færdigt, således at ministeren kan få et beslutningsgrundlag for at kunne ændre de regler, vi arbejder under i dag?

Taanquist (S):

Jeg vil såmænd bare konstatere, at som spørgsmålet er stillet, er arbejdsministerens svar ja.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg vil godt sige til fru Inger Harms, at jeg synes, det er godt, at eventuelle nedtrapninger af bemanningen sker ved naturlig afgang og ved omflytninger. Noget af det, der er formålet med vore lovparagraffer, er faktisk, at man skal forhandle om at undgå afskedigelser eller i alt fald begrænse antallet af dem.

Men jeg vil godt sige til fru Inger Harms, at der ikke er forbud mod at afskedige mennesker i Danmark. Det ved fru Inger Harms og Socialdemokraterne i øvrigt også udmærket, al den stund der f.eks. her i Folketinget imod regeringspartierne stemmer blev vedtaget en folketingsbeslutning om, at en virksomhed skulle lukke af ganske bestemte grunde. Der er altså ikke forbud mod afskedigelser i Danmark, og derfor er det da godt, at Danfoss har en praksis, der gør, at der ikke skal ske afskedigelser.

Så vil jeg sige til hr. Bakholt, at der ikke er noget modstridende i, at jeg spørger Landsar-

bejdsnævnet. Det er ganske almindelig praksis for nærværende arbejdsminister at tage hensyn til, hvad arbejdsmarkedets parter mener. Der er heller ikke nedsat noget særligt udvalg. Det er Landsarbejdsnævnet – der som oftest bliver fremhævet af Socialdemokraterne som en vældig vigtig instans – som man skal drøfte tingene med, inden man kommer med forslag om ændringer, og det har jeg gjort, længe før Socialdemokraterne var begyndt at barsle med spørgsmålene i dag. Derfor venter jeg, at Landsarbejdsnævnet, som arbejder selvstændigt og med en hastighed, som det selv fastlægger, kommer med en vurdering, som jeg så kan tage stilling til. Hvis ikke Landsarbejdsnævnet efter en passende tid er kommet med en vurdering, vil jeg selvfølgelig overveje, om der er behov for, at jeg uden en indstilling fra Landsarbejdsnævnet skal se på reglerne. Det kunne f.eks. fremskynde sagen, at der kom en domstolsafgørelse i en given sag, men jeg skal hilse fra LO-deltagerne i Landsarbejdsnævnet og sige, at det er ikke en syltekrukke, at tingene behandles i Landsarbejdsnævnet.

For så vidt angår hr. Taanquists bemærkninger synes jeg, det er en ganske korrekt konstatering. Der ligger i lovteksten, at man skal have alle de oplysninger, der er af betydning for sagen, og at man skal have skriftlig meddelelse om årsagerne til afskedigelserne. Derfor mener jeg på en måde – hvad jeg antydede – at spørgsmålet var en lille smule overflødig.

Bakholt (S):

Ministeren begynder at bruge Landsarbejdsnævnet, og det er vi ikke utaknemlige for. Jeg vil dog godt spørge, hvad der ligger i arbejdsministerens svar, når han siger, at han vil rykke for svaret, hvis der ikke svares inden for en passende tid. Hvor lang tid skal der gå, hr. arbejdsminister? Jeg forstår, at det er længe siden, ministeren har spurgt Landsarbejdsnævnet, og ministeren har ikke fået svar endnu. Der må da være en eller anden tidsfrist.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Det er normalt ikke nødvendigt at sætte tidsfrister, når man stiller spørgsmål via Arbejdsdirektoratet til Landsarbejdsnævnet, og Landsarbejdsnævnet er et så selvstændigt or-

[Arbejdsministeren]

gan, at det oven i købet kunne gå hen og reagere modsat, hvis jeg kom med tidsfrister. Det samme gælder for andre kollegiale organer som f.eks. Arbejds miljørådet. Det er selvstændige, autonome organer med selvstændigt formandskab, og jeg har fuld tillid til deres ansvarlighed og deres hastighed.

Taanquist (S):

Jeg er altid bange for, at ministeren skal løbe om hjørner med mig. Jeg sagde ikke »afskedigelse«. I spørgsmålet står der »luknings-truet virksomhed« og »lukningen« af en virksomhed. Det er bare for at være sikker på, at arbejdsministeren nu ikke forsøger at snakke uden om det, jeg taler om.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg kan gentage min bekræftelse.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 40

5) Til *arbejdsministeren* af:

Taanquist (S):

»Vil regeringen sikre, at det bliver lige så svært at nedlægge arbejdspladser i Danmark som i Vesttyskland?«

Taanquist (S):

Jeg vil kort referere til den rapport, der er udsendt af SiDs vækstkommission, og hvoraf det tydeligt fremgår, at det er vanskeligere at nedlægge arbejdspladser i de fleste andre lande, end det er i Danmark, og der ligger selvfølgelig bag mit spørgsmål, om man vil ændre på det, så det bliver lige så vanskeligt at nedlægge arbejdspladser i Danmark som i de lande, vi normalt sammenligner os med.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Reglerne i kapitel 5 a i arbejdsformidlingsloven, som jeg henviste til lige før, bygger på et EF-direktiv og er altså udtryk for EFs standard på området. Den måde, EF-direktivet gennemføres på, varierer fra land til land afhængigt af erhvervsstrukturen.

Dansk erhvervsliv er præget af mange små og få mellemstore virksomheder. Vi har praktisk taget ingen virksomheder, der efter en international målestok kan kaldes store, og det

må uvilkårligt føre til, at der er andre regler og en anden administrativ praksis i Danmark end i lande med en helt anden struktur.

Et andet forhold, som man må tage i betragtning, er traditionen for samspillet mellem lov og overenskomst, der er væsensforskellig i Danmark i forhold til andre lande, og jeg har derfor i den forespørgsel, jeg har rettet via Arbejdsdirektoratet til Landsarbejdsnævnet, også bedt om at få en vurdering af, om varslingsreglerne fungerer hensigtsmæssigt og fornuftigt set i forhold til samspillet med de regler, som parterne selv har skabt på området i form af overenskomster, samarbejdsaftaler m.v. I den forbindelse vil jeg også godt benytte lejligheden til igen at gøre opmærksom på, at det ikke kan være formålet at hindre enhver nedlæggelse af arbejdspladser.

Vi har set Socialdemokratiet dokumentere, at det er nødvendigt at nedlægge arbejdspladser, oven i købet ved beslutning her i Folketinget. Det er jo ikke noget, man gør for sin fornøjelses skyld. Det er noget, man gør, fordi man mener, at driften i virksomheden af en eller anden grund ikke kan hænge sammen. Hvis det er virksomhedsledere, der gør det, er det ofte, fordi det ikke kan hænge sammen økonomisk, fordi der er en uheldig udvikling i markedssituationen, og det kan ske som led i en strukturtilpasning, der gør, at virksomheden faktisk kan overleve på længere sigt og dermed skabe øget beskæftigelse.

Taanquist (S):

Jeg er da enig med arbejdsministeren i, at vi ikke for enhver pris skal hindre nedlægning af arbejdspladser. Der kan være arbejdspladser, der skal nedlægges, men det er heller ikke det, det drejer sig om. Det, det drejer sig om, er, at det så vidt muligt ikke bliver danske arbejdspladser, der nedlægges, og det, jeg spørger om, er, om man vil ændre reglerne, så det bliver lige så vanskeligt at nedlægge danske arbejdspladser som udenlandske arbejdspladser.

Kaj Poulsen (S):

Jeg synes også, ministeren svarede lidt udenom på det spørgsmål, som er stillet her. Ministeren ved jo, at debatten om udenlandske koncerners opkøb af danske virksomheder løber, og grunden til, at man fra udlan-

[Kaj Poulsen]

dets side opkøber danske og i stor udstrækning højteknologiske virksomheder, er jo, at de danske tryghedsregler er sådan indrettet, at man kan bruge Danmark som gummibold, efter hvor meget afsætning og salg der er på markedet. Det er baggrunden for, at danske virksomheder bliver opkøbt.

Man siger godt nok, når man overtager disse virksomheder, at det sandelig da er hensigten, at funktionen i Danmark skal fortsætte, men vi så, hvor stor en sandhed der var i det, dengang det var B & W, der blev opkøbt. Det er simpelt hen gummibolden, der skal virke i Danmark, og det er ikke acceptabelt, bare fordi vi har dårlige tryghedsregler i Danmark.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Man kan ikke isoleret se på de danske tryghedsregler uden at se dem i sammenhæng med det samfund, vi lever i, den virksomhedsstruktur, vi har, de dagpengeregler, vi har, osv. Vi ved, at i de lande, hvor det er vanskeligere at afskedige folk, er man også mere bekymret ved at ansætte folk; der køber man ofte nye maskiner og rationaliserer, sådan at man undgår at ansætte arbejdskraft. Man kan lave regler, der er så stramme, at der ikke bliver nogen at fyre, fordi der ikke bliver nogen ansat, og det er den balance, vi skal finde. Det er dér, arbejdsmarkedets parter er blevet bedt om råd i forbindelse med forhandlings- og varslingsregler, og jeg vil som sædvanlig lytte nøje til, hvad arbejdsmarkedets parter siger.

Og selv om spørgetiden er en institution, hvor det er folketingsmedlemmer, der spørger, og en minister, der svarer, har jeg lyst til at stille hr. Kaj Poulsen et spørgsmål. Jeg har lyst til at stille hr. Kaj Poulsen det spørgsmål, om jeg kunne få dokumentation for, at der er den påståede gummiboldseffekt. Jeg kunne have lyst til at bede hr. Kaj Poulsen om at komme med en statistik over antallet af danske virksomheder, der er blevet opkøbt af udenlandske virksomheder, og så en vurdering af, i hvor mange af de virksomheder der hen ad vejen er blevet investeret i flere nye arbejdspladser, og i hvor få virksomheder antallet af arbejdspladser er blevet nedtrappet. Jeg er sikker på, at hvis der kom en sådan statistik, ville det vise sig, at antallet af arbejdspladser er steget markant i summen af de

virksomheder, som er blevet overtaget af udlandet, og derfor er hr. Kaj Poulsens spørgsmål forfejlet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 43

6) Til trafikministeren af:

Dohrmann (FP):

»Er det korrekt, at SAS overvejer at købe Tjæreborgkoncernen? I bekræftende fald bedes oplyst, om den påtænkte erhvervelse sker med henblik på videreførelse af koncernen i dens nuværende form eller hensigten fra SAS' side er at slippe af med en konkurrent.«

Skriftlig begrundelse

Ifølge pressen er SAS stærkt inde i billedet som eventuel køber af Tjæreborgkoncernen. Af hensyn til de ansatte, Billund Lufthavn, de rejsende m.fl. ønskes afklaret, om der er hold i påstanden.

Trafikministeren (Nør Christensen):

Jeg har rettet henvendelse til SAS og bedt SAS om at udtale sig, også på baggrund af at hr. Dohrmann har stillet sit spørgsmål, og jeg har fået følgende svar fra SAS' administrerende direktør:

»Det kan bekræftes, at SAS overvejer at købe Tjæreborgkoncernen. Det må imidlertid understreges, at disse overvejelser er på et indledende stadium, og at kontakterne indtil nu har været begrænset til at få oplysninger om koncernens stilling.

Såfremt det skulle blive aktuelt for SAS at engagere sig i Tjæreborgkoncernen, ønskes dette gjort sammen med danske interesser, og i så fald vil virksomheden blive videreført stort set i sin nuværende form.«

Således har SAS' administrerende direktør altså tilskrevet mig i dag, og jeg kan så sige til hr. Dohrmann, at han nok har foruddiskontret situationen en smule. Det skal ikke kritiseres fra min side, at hr. Dohrmann gør det, tværtimod, og jeg har på nuværende tidspunkt ikke yderligere at føje til.

Dohrmann (FP):

Jeg skal indledningsvis sige tak for svaret

[Dohrmann]

og straks udtrykke min overraskelse over, at ministeren først nu, efter at jeg har stillet et spørgsmål, går ind i denne sag.

Dengang den nuværende regering tiltrådte, hørte vi ofte ordet privatisering. Det er, som om det er blevet et skældsord i dag, og jeg tvivler egentlig på, at selv en socialdemokratisk regering ville have vovet det, der nu er udsigt til, nemlig at man begynder at udvide SAS' monopol, som tilfældet er her. Sagt med andre ord mener jeg, at SAS bør holde fingrene langt, langt væk fra Tjæreborgkoncernen. Det har ingen steder hjemme med de særretigheder, SAS har, og jeg vil egentlig godt spørge ministeren, når der nu er kommet det svar fra SAS, som lige er blevet refereret: tror ministeren virkelig på, at SAS vil erhverve Tjæreborg og så f.eks. lade charterrejserne til London, USA, Rom og andre steder fortsætte og derved konkurrere med SAS? Tjæreborgs priser ligger jo væsentlig lavere.

Jeg vil godt spørge ministeren, om han ikke vil gøre sin indflydelse gældende også over for de bestyrelsesmedlemmer, der sidder i SAS, og forklare dem, at det ikke er regeringens politik at udbygge det monopol, SAS har i forvejen.

Trafikministeren (Nør Christensen):

Jeg vil gerne sige til hr. Dohrmann, at det må bero på en misforståelse, hvis han har opfattet det sådan, at det er på grund af hans spørgsmål, jeg har rettet henvendelse til SAS. Det var heller ikke det, jeg sagde i mit første svar.

Det skete nemlig for nogen tid siden, at jeg bad min departementschef om at få kigget på sagen, fordi jeg naturligvis var klar over, at den skulle følges meget nøje. Nu kan jeg se, at et styrelsesmedlem i SAS, hr. Ikast, også er til stede i salen og vil kunne bekræfte, at jeg naturligvis nøje har instrueret ham om at holde mig løbende orienteret enten direkte eller gennem min departementschef, således at vi følger udviklingen med hensyn til, om SAS fortsat overvejer at købe Sterlingkoncernen.

Jeg mener altså fortsat, det er rigtigt, som jeg sagde i mit første svar, at hr. Dohrmann er lidt tidligt ude, at han har foruddiskonteret situationen en anelse. Men jeg vil gerne gentage, at det ikke er udtryk for nogen som helst kritik. Jeg er glad for, at hr. Dohrmann inter-

esserer sig for sagen. Jeg har fulgt den ganske nøje gennem nogle uger nu, og det vil jeg fortsat gøre.

Ikast (KF):

Som statens repræsentant i SAS vil jeg gerne bede ministeren bekræfte, at SAS er gået ind i forhandlingerne med Tjæreborgkoncernen for at sikre, at en stor dansk arbejdsplads med 3.200 mennesker forbliver på danske hænder, således at den kan fortsætte som hidtil.

Jeg vil gerne bede ministeren bekræfte, at efter at et andet dansk firma er gået ind i forhandlingerne om køb af hele Tjæreborgkoncernen, er der ikke afgivet endeligt tilbud fra Tjæreborg.

Kaj Poulsen (S):

På baggrund af den debat, vi netop har haft med industriministeren og arbejdsministeren, synes jeg da nok, at jeg vil spørge trafikministeren, om han tror, at hr. Dohrmann ønsker Tjæreborgkoncernen afsat til en udenlandsk virksomhed.

J. K. Hansen (S):

Ja, og så kan jeg jo fortsætte med at spørge ministeren, om ikke ministeren mener, at SAS er et fuldgyldigt dansk selskab. Vi kan sætte skråstreg: dansk/skandinavisk selskab, men hvori et dansk moderselskab indgår som en stor part. Og mener ministeren ikke, at SAS er fuldt berettiget til at gå i forhandling og også afslutte en sådan om køb af et andet dansk luftfartsselskab?

Dohrmann (FP):

Nu kan ministeren jo høre, hvor han har sine venner og sine sympatisører henne.

Men jeg vil egentlig godt fortsætte, hvor hr. Ikast slap, for jeg vil gerne have ministeren til at bekræfte, at der er en overvejende sandsynlighed for, at hvis SAS erhverver Tjæreborgkoncernen, er der en meget stor risiko for, at denne store arbejdsplads bliver slagtet. Det er i SAS' interesse. Både Tjæreborg- og Spieskoncernen har i mange, mange år været en torn i øjet på SAS, og derfor vil jeg godt spørge ministeren, om han ikke vil give mig medhold i, at der er en overvejende risiko for, at SAS eventuelt erhverver Tjæreborgkoncernen med henblik på at slagte den.

[Dohrmann]

Det er sådan, sagen ligger. Og jeg spørger ikke af hensyn til Tjæreborgpræsten, men af hensyn til de ansatte og til det område, hvor Billund Lufthavn nu engang har hjemme.

Men jeg fik intet svar fra ministeren på, om han vil kontakte de bestyrelsesmedlemmer, først og fremmest hr. Ikast, som jo varmt støtter tanken om, at SAS skal foretage en omvendt privatisering dér, således at SAS holder fingrene langt væk fra Tjæreborg og holder sig til det, det har for øjeblikket.

Risgaard Knudsen (S):

Ministerens svar afføder et enkelt spørgsmål, og dette spørgsmål skal ses i forbindelse med den sammensætning, som SAS' styrelse har, og som ministeren her et par gange har refereret til.

Heri sidder der nemlig også repræsentanter udpeget af de respektive landes regeringer, og derfor vil jeg mene, at det for Folketinget må være af betydning og af interesse at få oplyst, om der, hvad dette spørgsmål angår, er tale om en enig SAS-styrelse.

Jeg vil tro, at ministeren med de oplysninger, som ministeren er kommet i besiddelse af, vil være i stand til at besvare dette tillægs-spørgsmål med et ja eller et nej.

Trafikministeren (Nør Christensen):

Jeg vil gerne først sige til hr. Ikast, at jeg deler den opfattelse, han har: at disse 3.200 danske arbejdspladser skal bevares. Jeg kan også bekræfte, at det er rigtigt – som det foreligger oplyst for mig – at der ikke er afgivet det, vi kalder et endeligt købstilbud; det vil sige, at man naturligvis har været i forhandling, men som jeg indledningsvis sagde til hr. Dohrmann, er man på det helt forberedende stadium, hvor man ligesom forsøger at prøve situationen en smule af for at se, om der er en farbar vej videre frem med henblik på et køb.

Jeg har også noteret mig hr. Ikasts bemærkninger i Inside nr. 34 af 9. oktober 1987. Jeg behøver næppe at bruge tid på at citere det pågældende nummer af Inside, men det er jo stort set i overensstemmelse med, hvad jeg lige har været inde på.

Jeg kan sige til hr. J. K. Hansen, at han naturligvis har fuldkommen ret i, at SAS kan foretage disse sonderinger og gå i forhandling, og at man er berettiget til at købe, i det øje-

blik der viser sig at være en mulighed for det. Om der så er den risiko, som hr. Dohrmann giver udtryk for, kan man altid sætte et spørgsmålstegn ved. Hr. Dohrmann er jo mester i at være mistænksom. Men jeg må henvise til, hvad jeg sagde i mit første svar, nemlig hvad koncerndirektøren eller den administrerende direktør, Jan Carlzon, skriver. Jeg citerer igen:

»... i så fald vil virksomheden blive videreført stort set i sin nuværende form.«

Det vil sige, at det kun kan være med ganske små forandringer eller nuancer, at der kan blive tale om en ændring af virksomheden, som vi kender den i dag.

Og jeg kan sige til hr. Risgaard Knudsen, at jeg ikke er blevet orienteret om, hvorvidt styrelsen har været enig eller uenig.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 42

7) Til finansministeren af:

Strunge (S):

»Vil ministeren tage initiativ til, at de ca. 12.000–13.000 højstrålingsdataskærme, der findes på statens arbejdspladser, udskiftes hurtigst muligt?«

Skriftlig begrundelse

Debatten i medierne og i Statens Teknologinævn igennem det seneste år om risikoen ved at arbejde ved skærmterminaler med højt strålingsniveau (over 20 mt/s) må anses for skærpet efter fremkomsten af en ny svensk undersøgelse.

Undersøgelsen stammer fra Umeå universitet i samarbejde med instituttet for arbejdsmiljøforskning i Umeå. Forskere har konstateret kromosomforandringer i cellerne i fostervandsprøver hos en kontrolgruppe udsat for magnetfelt af samme type som i dataskærme.

Forskerne har gentaget deres forsøg otte gange, og i hvert tilfælde er celler fra fostervandsprøverne i 3 dage blevet udsat for det pulserende elektromagnetiske felt.

Forskerne har ved forsøgene konstateret brud i kromosomerne. Dette kan som bekendt få alvorlige konsekvenser:

[Strunge]

- Det kan føre til misfostre og genetiske sygdomme.
- Det kan være årsag til leukæmi.
- Det kan også føre til spontane aborter.

Det er hovedsagelig dataskærme, der er fremstillet før diskussionen om strålingsrisikoen, der er i risikogruppen, idet mange leverandører nu har ændret deres produktion og fremstiller lavstrålingsskærme (under 20 mT/s).

Det er ikke rimeligt, at medarbejdere udsættes for en risiko ved at arbejde ved ældre skærmterminaler, og det bør præciseres over for de enkelte statslige styrelser og institutioner, at man hurtigst muligt skaffer sig af med højstrålingsskærmene.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Til brug for løsningen af forholdene i forbindelse med stråling fra de eksisterende skærme har Administrationsdepartementet i samarbejde med statens personaleorganisationer udarbejdet en vejledning til statsinstitutionerne med oplysning om, hvilke forholdsregler der kan træffes. I vejledningen, som forventes udsendt i næste uge, peges der på muligheden for udskiftning af ældre udstyr, ombygning af skærmene, hvor det er muligt og økonomisk rentabelt, samt omplacering af skærmene til funktioner, hvor de ikke bruges hele tiden.

For så vidt angår den omtalte svenske undersøgelse, som spørgeren nævner, kan jeg oplyse, at det med det tilgængelige materiale ikke er muligt at belyse risikoen ved skærmstråling yderligere. Jeg har derfor anmodet Direktoratet for Arbejdstilsynet om en redegørelse.

Såvel Arbejdstilsynet som Administrationsdepartementet følger imidlertid nøje udviklingen omkring stråling fra skærmterminaler, herunder også de projekter, der finder sted i Danmark ved Arbejdsmedicinsk Klinik i Århus om eventuelle påvirkninger fra skærmarbejde af gravide kvinder.

Jeg skal for en ordens skyld til slut fremhæve, at Administrationsdepartementet under hele denne sag har haft et tæt samarbejde med personaleorganisationerne, og at der er fuld enighed om den vejledning, der nu udsendes til institutionerne.

Strunge (S):

Jeg vil godt sige i anledning af det svar, jeg har fået fra finansministeren, at det beroliger mig ikke. Jeg hørte, jeg tror tre gange – de første to gange var det med det ene øre, og tredje gang var det med begge ører – finansministeren fortælle, at muligheden for at foretage udskiftning af ældre udstyr er betonet i vejledningen. Det betyder med andre ord, at det kun er en mulighed. Det er ikke sagt, at der skal ske udskiftning af disse højstrålingsskærme. Det føler jeg meget ubehageligt for de mennesker, først og fremmest kvinder, som sidder ved skærmene.

Jeg kan oplyse finansministeren om, at læger ved Hvidovre Hospital nu går så langt i deres bedømmelse af denne risiko, at de mener, at der også er en risiko, inden man bliver gravid. Det vil sige, at der også de sidste 2-3 måneder før en kvinde bliver gravid kan opstå problemer.

Jeg lagde også mærke til, at vejledningen omtaler, at det skal være økonomisk rentabelt at ombygge eller fjerne disse dataskærme. Også det synes jeg er bekymringsværdigt, når man tænker på, at den nye teknologi, der skal anvendes, også skulle være menneskeværdig.

Jeg er bange for, at der er to problemer i det her, som finansministeren bør være meget optaget af: for det første den menneskelige omkostningsfaktor, som også for samfundet kan blive social, idet der kan opstå nogle problemer med hensyn til handicappede børn. Det synes vi i hvert fald ikke på længere sigt vil være betryggende, hverken for samfundet eller for de forældre, det drejer sig om.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Jeg er naturligvis ked af at høre, at svaret ikke beroliger hr. Strunge. Hr. Strunge har særdeles god erfaring som organisationsmand. Derfor synes jeg, at det, som burde spille en meget afgørende rolle for hr. Strunge, er, som jeg har påpeget det i mit svar, at denne sag søges løst i tæt samarbejde med personaleorganisationerne, og at de er enige med os om den vejledning, som nu udsendes i næste uge.

Vi følger denne sag meget nøje, og vi bagatelliserer ikke de problemer, der knytter sig til den, men omvendt er det klart, at vi ikke kan bruge den første den bedste påstand til at ændre det materiel, der eksisterer.

[Finansministeren]

Det, der stadig væk for mig er det afgørende, er, at denne sag er gennemført – her tænker jeg på vejledningen – i et tæt samarbejde og i enighed med personaleorganisationerne.

Strunge (S):

Jeg kan henvise til, at det i Berlingske Tidende fra den 2. oktober i år af næstformanden for Statens Teknologinævn er sagt, at man fra personaleorganisationernes side ønsker nogle overgangsbestemmelser, sådan at man får en tidsgrænse for, hvornår sagerne omkring højstrålingsdata-skærmene skal være bragt i orden. Dermed har jeg sagt til finansministeren, at den enighed, finansministeren antyder, har sine stærke grænser set i forhold til, at organisationerne er meget bekymrede, på samme måde som vi er, for højstrålingsdata-skærmene og de konsekvenser, de kan medføre for så vidt angår forældrene og de kommende borgere her i landet, altså børnene.

Jeg vil understrege, at jeg ikke kan acceptere som folketingsmand – det er i den egenskab, jeg er her – at der ikke skal tages højde for de meget seriøse undersøgelser, der er foretaget i Sverige omkring højstrålingsdata-skærme, og som klart siger – svenskerne har i øvrigt grænseværdier for det – at der er risikomomenter. Når der er risikomomenter, mener jeg, at vi skal tage højde for dem ved at sørge for, at der ikke fortsat er disse højstrålingsdata-skærme, som jo er fra teknologiens barndom.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Først skal jeg, hvad angår den svenske undersøgelse, gentage, hvad jeg sagde i mit første svar: at den ikke er entydig, og at det er på den baggrund, jeg har bedt Direktoratet for Arbejdstilsynet om en nærmere redegørelse.

Jeg vil kun sige til de udtalelser, hr. Strunge henviser til, at jeg lægger mere vægt på de faktiske forhandlinger, der er ført med personaleorganisationerne, end på tilfældig omtale i aviserne. Det, der er afgørende for mig, er, at den vejledning, der udsendes i næste uge, er lavet i enighed med personaleorganisationerne. Dermed er denne sag naturligvis ikke slut. Den vil blive fulgt meget tæt også i tiden efter vejledningens udsendelse.

Strunge (S):

Blot til sidst, for at det ikke skal hænge i luften: det er ikke en tilfældig omtale, jeg refererer til. Jeg har også været i kontakt med næstformanden for Statens Teknologinævn, så det er altså en seriøs information, jeg har; ellers ville jeg ikke aflevere den til Folketinget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 44

8) Til udenrigsministeren af:

Jens Thoft (SF):

»Hvilke skridt påtænker regeringen at foretage i FN for at hindre det massive amerikanske pres på Palau i Stillehavsovernes formynderskabsområde for at omstyre øens atomvåbenfrie forfatning, og vil regeringen rejse sagen på FN's generalforsamling eller i en direkte henvendelse til Sikkerhedsråd eller Formynderskabsråd?«

Skriftlig begrundelse

Palau er en del af Stillehavsovernes formynderskabsområde (Mikronesien), som i 1947 kom under FN's formynderskab, administreret af USA. I 1979 gennemførtes Palaus atomvåbenfrie forfatning, der blev vedtaget med en stor majoritet på 92 pct. Baggrunden for denne forfatningsændring, der skabte verdens første atomvåbenfrie forfatning, var de amerikanske prøvesprængninger på en anden øgruppe i Mikronesien, Marshalløerne, hvor USA i 40'erne og 50'erne gennemførte i alt 66 atmosfæriske prøvesprængninger. Resultatet af disse prøvesprængninger var, at en række af øerne blev ubeboelige, og at befolkningen blev udsat for uhelbredelige strålings- og forgiftningsskader. Palaus befolkning var således velkendt med risiciene fra atomvåbnene.

Siden 1979 har der med stadig kortere mellemrum været afholdt i alt 10 folkeafstemninger, som har behandlet Palaus atomvåbenfrie forfatning. Baggrunden er, at Palau er fuldstændig økonomisk afhængigt af USA, som har ønsket at indgå en pagt om fri associering med øen. USAs betingelse har dog været, at øens atomvåbenfrie forfatning skal sættes ud af kraft, og at 1/3 af øens areal skal afstås til

[Jens Thoft]

USA til brug for junglekrigstræning. Efter 10 afstemninger, vold og terror og en stor amerikansk indpumpning af pengemidler til såkaldt vælgeruddannelse er det endelig lykkedes USA at få ophævet atomvåbenforbudet, om end ikke i overensstemmelse med forfatningen, hvilket nu er indbragt for domstolene.

Denne massive pression mod et lille folk er så hensynsløs, at spørgeren mener, at Danmark må gøre sit yderste for at gribe ind enten ved at rejse sagen på FN's generalforsamling eller ved henvendelse til Sikkerhedsråd eller Formynderskabsråd i FN.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Spørgsmålet vil blive besvaret af finansministeren på udenrigsministerens vegne.

Jens Thoft (SF):

Pressionen på Palau startede for alvor i 1973 med Kissingers rapport om muligheden for at udøve skjult indflydelse på nøgleelementer i den mikronesiske uafhængighedsbevægelse, som den hed. Den afsluttedes foreløbig med den 10. folkeafstemning inden for få år om Palaus atomvåbenfri forfatning.

USA har brugt helt uhørte metoder i form af gyldne løfter på den ene side og trusler og direkte vold på den anden side, og da Palaus frigørelse fra FN som formynderskabsområde skal gennem FN's Sikkerhedsråd, som er den myndighed, der i sidste ende kan godkende den pagt, der har været afstemning om, mellem Palau og USA, bør Danmark, fordi afstemningerne er sket efter helt uhørt pression, bl.a. fyring af $\frac{2}{3}$ af de offentligt ansatte og afbrydelse af lys og vand og belejring af parlamentet og andre kupagtige scener, herunder også mord på tilhængere af Palaus atomvåbenfrie forfatning, gribe ind ved at rejse sagen i FN og i øvrigt tage klar stilling imod de amerikanske kær- og gulerodsmetoder.

Udenrigsministeren (Palle Simonsen, fg.):

Lad mig starte med at sige, at jeg har svært ved at genkende de beskrivelser, hr. Jens Thoft giver her i forbindelse med Palausagen.

Ved en folkeafstemning den 21. august 1987, som overværedes af en besøgsmission udsendt af FN's Formynderskabsråd, vedtog Palaus befolkning med 73,4 pct. af de afgivne stemmer en aftale om fri associering med

USA. Stemmeprocenten var 80, og afstemningen var i overensstemmelse med FN's principper for koloniafvikling. Dette resultat har regeringen taget til efterretning.

Tidligere folkeafstemninger om aftalen imødekom ikke det hidtil gældende krav i forfatningen om, at vedtagelsen af aftalen på grund af dens indhold skulle ske med $\frac{3}{4}$ af de afgivne stemmer. Imidlertid ændredes Palaus forfatning ved en folkeafstemning den 4. august 1987, således at der nu kun kræves simpelt flertal til vedtagelse af aftaler, som indeholder bestemmelser om nukleare spørgsmål.

Denne forfatningsændring, som krævede simpelt flertal og tilslutning fra $\frac{3}{4}$ af Palaus enkeltstater, vedtoges med 73,5 pct. af de afgivne stemmer og med tilslutning fra 14 af de 16 enkeltstater. Stemmeprocenten var 76.

FN's Formynderskabsråd fandt ikke anledning til at sende en besøgsmission til denne folkeafstemning, som man altså anså for et internt anliggende. Det er i øvrigt en opfattelse, regeringen deler.

Birgitte Husmark (SF):

Det er SF's opfattelse, at en del af Palaus vanskeligheder, også de tumultagtige tilstande, der har været, skyldes økonomiske vanskeligheder. Jeg vil derfor gerne spørge, om ministeren påtænker at iværksætte udviklingshjælp over Danida for at afhjælpe de økonomiske vanskeligheder på grund af et meget svagt erhvervsliv på Palau.

Jens Thoft (SF):

Har jeg forstået ministeren ret: den danske regering mener, at afstemningerne i Palau er foregået i overensstemmelse med vores opfattelse af demokrati? Har jeg forstået ministeren ret: Danmark vil ikke røre en finger for at støtte bevarelsen af Palaus atomvåbenfrie forfatning?

Jeg vil gerne spørge ministeren, hvordan Danmark stillede sig, da vi havde sæde i Sikkerhedsrådet, for på det tidspunkt – jeg mener, det var i 1986 – foregik der hele tre afstemninger om Palaus forfatning. Mener ministeren, at det er sædvanligt, at man med få års mellemrum afholder indtil 10 folkeafstemninger om det samme tema? Mener den danske regering, at det er sædvanligt, at man fyrer $\frac{2}{3}$ af de offentligt ansatte med besked til

[Jens Thoft]

befolkningen om, at stemmer den ikke for forfatningsændringen, vil staten være ruineret? Og mener ministeren, det er sædvanligt, at regeringen forud for en folkeafstemning lukker for lys og vand for ligesom at betyde befolkningen, at det her er rimelig alvorligt?

Vil Danmark tage klart afstand fra de amerikanske pressionsmetoder i sagen om Palau?

Og til sidst: er den danske regering villig til at rejse sagen på FN's generalforsamling i 4. komité, i Formynderskabsrådet eller via andre regeringers repræsentanter i Sikkerhedsrådet?

Udenrigsministeren (Palle Simonsen, fg.):

Nu håber jeg, at hr. Jens Thoft vil have en vis forståelse for, at jeg ikke kender forholdene i Palau i alle detaljer.

Det, der er afgørende, er naturligvis vurderingen af det, der har fundet sted, og som jeg gav udtryk for i mit første svar, overværedes folkeafstemningen den 21. august 1987 af en besøgsmission udsendt af FN's Formynderskabsråd, og man kan efter den vurdering konstatere, at afstemningen var i overensstemmelse med FN's principper for koloniafvikling. Så langt, så godt.

Med hensyn til det spørgsmål, hr. Jens Thoft i øvrigt stiller, om yderligere behandling i FN, vil jeg gerne sige, at det næppe er realistisk at forestille sig, at sagen bliver behandlet på Generalforsamlingen. Grunden hertil er, at Palau som en del af Stillehavsoernes formynderskabsområde har status som strategisk formynderskabsområde. FN's funktioner i denne forbindelse er undergivet Sikkerhedsrådets kompetence, og et forsøg på at rejse spørgsmålet i Generalforsamlingen må påregnes at blive imødegået og standset med henvisning til kompetencefordelingen, som tilfældet var i 1981, hvor de østeuropæiske lande tog et sådant initiativ.

Danmark accepterede som bekendt sammen med de øvrige nordiske lande på sidste års Generalforsamling, at petitioner vedrørende Stillehavsoernes formynderskabsområde kunne høres i 4. udvalg. De nordiske lande understregede dog samtidig – og det er vigtigt – i et fælles indlæg, at man ikke derved havde præjudiceret kompetencefordelingen. Det er klart, at også i år vil petitioner kunne blive hørt.

Så vil jeg i øvrigt gerne sige til fru Birgitte 022mark, at jeg ikke er bekendt med planer om specielt ulandsstøtte til Palau.

Jens Thoft (SF):

Jeg beklager ministerens meget, meget negative holdning. Jeg kan fortsat ikke forstå, hvad der forhindrer Danmark i at rejse sagen i 4. udvalg. Jeg har ikke forstået, hvad der forhindrer Danmark i at rejse sagen i Sikkerhedsrådet via allierede lande, som er repræsenteret i Sikkerhedsrådet.

Endelig må jeg sige, at så ser vi ikke andre muligheder end at rejse en forespørgselsdebat med det formål at pålægge regeringen at handle i denne sag.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Jens Thoft: spm. nr. S 2-5, 12-14 og 24

Trøjborg: spm. nr. S 6

Jørgen Tved: spm. nr. S 7 og 18

Breckmann: spm. nr. S 8 og 16

Jørn Jespersen: spm. nr. S 9

Birgitte Husmark: spm. nr. S 10

Riishøj: spm. nr. S 15

Behnke: spm. nr. S 31

Spm. nr. S 2

Til *justitsministeren* (2/10 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilke mindstekrav Danmark skal opfylde som medlem af NATO, når der skal ske sikkerhedsgodkendelse af offentligt ansatte?«

Begrundelse

Det fremgår af forbundsregeringens resolution af 15. februar 1971, at Forbundsrepublikken Tyskland som medlem af NATO skal opfylde visse mindstekrav for sikkerhedsgodkendelse af ansatte i Forbundsrepublikken,

[Jens Thoft]

og noget tilsvarende må derfor nødvendigvis også gælde for Danmark. De retningslinier, som Politiets Efterretningstjeneste anvender, ønskes oplyst.

Svar (13/10 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Sikkerhedsgodkendelse af ansatte i ministerier eller styrelser foretages af vedkommende ministerium eller styrelse.

Sikkerhedsgodkendelsen er således et rent nationalt anliggende, og godkendelse af ansatte afhænger af de krav, som vedkommende ministerium eller styrelse stiller til den enkelte stilling.

Den fornødne sikkerhedsundersøgelse inden for staten foretages i givet fald af Politiets Efterretningstjeneste på begæring af vedkommende myndighed. Den praksis, der følges vedrørende sikkerhedsundersøgelse, er ikke offentligt tilgængelig.

For så vidt angår sikkerhedsundersøgelse af ansatte, der beskæftiger sig med spørgsmål af betydning for NATO-samarbejdet, henvises til forsvarsministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 3.

Spm. nr. S 3

Til forsvarsministeren (2/10 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilke mindstekrav Danmark skal opfylde som medlem af NATO, når der skal ske sikkerhedsgodkendelse af forsvarets personel, personel tilknyttet dansk rustningsindustri og lign.«

Begrundelse

Det fremgår af forbundsregeringens resolution af 15. februar 1971, at Forbundsrepublikken Tyskland som medlem af NATO skal opfylde visse mindstekrav for sikkerhedsgodkendelse af ansatte i Forbundsrepublikken, og noget tilsvarende må derfor nødvendigvis også gælde for Danmark. De retningslinier, som Forsvarets Efterretningstjeneste anvender, ønskes oplyst.

Svar (12/10 87):

Forsvarsministeren (Collet):

De bestemmelser, der i NATO er aftalt for gennemførelse af sikkerhedsundersøgelse af personel, er ligesom de danske bestemmelser ikke offentligt tilgængelige.

Jeg kan tilføje, at sikkerhedsgodkendelse af personel i forsvaret og i den del af industrien, der beskæftiger sig med klassificerede militære projekter, er et rent nationalt ansvar. Oplysninger fra sikkerhedsundersøgelser vil aldrig blive overladt til uvedkommende personer eller myndigheder eller til udlandet.

Spm. nr. S 4

Til skatteministeren (2/10 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse begrundelsen for, at liberale erhverv som f.eks. revisorer, advokater og reklamebureauer ikke ved opgørelse af den skattepligtige indkomst skal medregne værdien af igangværende arbejder, og vil ministeren oplyse, hvor stor en omtrentlig skattekredit denne opgørelsesmetode bevirker for de berørte brancher?«

Begrundelse

Det forekommer helt uforståeligt, at netop liberale erhverv fortsat skal have denne mulighed for (næsten) vilkårligt at udskyde beskatning til det efterfølgende år ved blot at vente med at fakturere ydelserne til efter regnskabsårets udløb, ligesom det forekommer i strid med normal regnskabspraksis ikke som et minimum at optage igangværende arbejder til kostpris. Derfor anmoder jeg om en begrundelse for årsagen til, at der eksisterer disse særregler, ligesom jeg anmoder om, at ministeren i sit svar oplyser mig om, hvorvidt han påtænker at ændre reglerne.

Svar (9/10 87):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Det følger af de almindelige periodiseringsregler, at indtægt ved erhvervsmæssig virksomhed skal medregnes ved indkomstopgørelsen, når der er erhvervet endelig ret til beløbet, dvs. når den påtagne forpligtelse, for hvilken modydelser erlægges, er opfyldt.

For entreprenører, bygningshåndværkere m.fl. vil en enkelt arbejdsopgave ofte strække sig over flere indkomstår. I overensstemmelse

[Skatteministeren]

med det almindelige retserhvervsprincip skal fortjeneste eller tab vedrørende arbejdet først medregnes ved indkomstopgørelsen, når arbejdet er endeligt udført. Dette betyder, at udgifter under arbejdets gang som f.eks. lønudgifter ikke udgiftsføres, men aktiveres som værdi af igangværende arbejde. Acontobetaling skal heller ikke indtægtsføres, men passiveres som skyldige indbetalinger. På denne måde opnås, at arbejdsopgaven først påvirker indkomstopgørelsen, når arbejdet er afsluttet.

For liberale erhverv som advokater, revisorer og reklamebureauer har praksis ikke stillet krav om, at der skal tages hensyn til en eventuel værdi af igangværende arbejder. Dette skyldes dels, at de enkelte arbejdsopgaver ikke generelt er af længerevarende karakter, dels, at det på et givet tidspunkt forud for opgavens endelige afslutning kan være usikkert, om der foreligger et formuegode af økonomisk værdi.

Ønsker den skattepligtige på den anden side selv at medregne værdien af igangværende arbejder, anerkendes dette også i praksis, såfremt der følges samme princip år for år.

Statsskattedirektoratet har fastsat retningslinier for, hvornår salærindtægter skal indtægtsføres i advokatvirksomheder. Et salær skal som udgangspunkt indtægtsføres, når der er opstået et endeligt og ubetinget retskrav på beløbet, hvilket er tilfældet, når en sag er afregningsmoden, dvs. så vidt fremskreden, at salærberegningen er eller burde have været foretaget.

Jeg kan oplyse, at der ikke foreligger oplysninger om værdien af igangværende arbejder i de liberale erhverv. Jeg har derfor ikke mulighed for at oplyse, i hvilket omfang der sker overflytning af indtægter og udgifter fra ét indkomstår til et andet i de liberale erhverv.

Jeg kan endelig oplyse, at en ændring af reglerne ikke er under overvejelse.

Spm. nr. S 5

Til skatteministeren (2/10 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Kan ministeren oplyse, om udgifter til erhvervelse af ny viden skattemæssigt behandles ens, uanset om der er tale om en ansat, en ejer eller en ejer/hovedaktionær i et selskab?«

Begrundelse

Jeg beder om, at ministeren dels oplyser om de generelle regler for fradragsret for udgifter til erhvervelse af ny viden, dels oplyser, i hvilket omfang modtagerne vil blive beskattet af værdien af et sådant kursus. Jeg skal til belysning af spørgsmålet give nogle eksempler, hvor jeg forudsætter, at modtageren af den nye viden f.eks. deltager i et intensivt sprogkursus i udlandet, som er forholdsvis kostbart.

A er selvstændig erhvervsdrivende og har behov for at kunne ekspandere på et udenlandsk marked.

B er indehaver af et ApS med samme behov.

C er mellemløber i et selskab, han er uden indflydelse på, men har som en del af sin overenskomst ret til uddannelse.

D er som C mellemløber. Han anmodes af sit firma om at deltage i det pågældende kursus med henblik på at kunne varetage en ny stilling i eksportafdelingen.

E er ansat i et lille firma, som han er uden indflydelse på. Han har ingen mulighed for at få virksomheden til at betale for kursuset, skønt han ser muligheden for, at virksomheden kan overleve gennem eksport på et udenlandsk marked. Han betaler derfor selv i håbet om at bevare sin arbejdsplads.

Såfremt ministeren ikke kan bekræfte, at der sker en ens skattemæssig behandling i de angivne eksempler, ønskes en begrundelse herfor.

Svar (8/10 87):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

En lønmodtager kan fratække de udgifter, som han/hun selv har afholdt til kurser, i sin skattepligtige indkomst, i det omfang udgifterne sammenlagt med lønmodtagerens andre fradragsberettigede udgifter ikke kan rummes inden for 3.000 kr.s fradraget efter ligningslovens § 9. Fradraget forudsætter dog, at der er tale om kurser, der har til formål at vedligeholde og ajourføre den pågældendes faglige viden og uddannelse. Der kan således ikke foretages fradrag for udgifter til kurser med videreuddannelse eller etablering som formål. Fradragsretten er endvidere betinget af, at kursuset ikke har et væsentligt turistmæssigt islæt.

[Skatteministeren]

Erhvervsdrivendes udgifter ved egen deltagelse i kurser er ligeledes fradragsberettigede, såfremt kurserne har til formål at vedligeholde og ajourføre den pågældendes faglige viden og uddannelse. Også her bortfalder fradragsretten, såfremt kurserne har videreuddannelse eller etablering som formål eller har et væsentligt turistmæssigt islæt.

Hvis virksomheden afholder kursusudgiften for en ansat, vil virksomheden have fradragsret for den afholdte udgift.

Hvis kursuset har et væsentligt turistmæssigt islæt, eller hvis kursuset er helt uden forbindelse med den ansattes arbejdsområde, beskattes den ansatte af den værdi, som kursuset skønnes at have haft for den pågældende, som et løngode. Såfremt kursusdeltageren er indehaver af et selskab, hvori vedkommende er ansat, vil det dog ifølge praksis altid være kursusets reelle værdi, som den pågældende bliver beskattet af.

Jeg kan på den baggrund bekræfte, at kriterierne for, hvornår der kan finde fradrag sted for kursusudgifter, er de samme, hvad enten kursusdeltageren er en ansat, som selv afholder sine kursusudgifter, en ejer eller en ejer/hovedaktionær i et selskab. Kriterierne for, hvornår der skal ske beskatning af værdien af kursuset, er ligeledes de samme for de pågældende personer. Omfanget af en eventuel beskatning beror derimod på, om kursusdeltageren er indehaver af det selskab, hvori han er ansat, eller ej.

Hvorvidt der i de konkrete tilfælde er fradragsret eller finder beskatning sted, er et ligningsmæssigt spørgsmål.

Spm. nr. S 6

Til *miljøministeren* (2/10 87) af:

Trøjborg (S):

»Vil ministeren tage initiativ til at fremme og koordinere Kommunekemis og Amagerforbrændings arbejde med at etablere anlæg for rensning af kemikalieforurenet jord?«

Begrundelse

Det fremgår af ugebladet Ingeniøren, nr. 39, at Københavns Kommune har et presserende behov for at få behandlet forurenet jord, og at man derfor ved Interessentskabet Amagerforbrænding forhandler med det hol-

landske firma Heidemij. Det er min opfattelse, at der af såvel økonomiske som tekniske årsager bør foretages en fælles planlægning af de offentlige investeringer i jordrensningsanlæg.

Kommunekemi og Miljøstyrelsen står netop i begreb med en selskabsdannelse, som skal stå for meget store investeringer over de næste 5-10 år. Forudsætningerne for disse investeringer ændrer sig, hvis rensning af jord foretages af andre selskaber også, hvilket i værste fald må forudses at påvirke omfang og kvalitet af den danske indsats på området negativt.

De danske erfaringer med rensning af kemikalieforurenet jord ved ekstraktion er ikke så gode som de hollandske. Netop derfor finder jeg det rigtigt, at den danske indsats fremmes og koordineres til gavn for danske firmaer.

Svar (9/10 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg deler ganske spørgerens opfattelse af det rigtige i, »at den danske indsats fremmes og koordineres til gavn for danske firmaer«, i dette tilfælde i forbindelse med etableringen af anlæg for rensning af kemikalieforurenet jord.

Jeg har på denne baggrund den 25. september 1987 bedt Miljøstyrelsen om i samarbejde med de berørte organisationer at udarbejde et forslag til, hvorledes en sådan koordination bedst muligt finder sted.

Spm. nr. S 7

Til *forsvarsministeren* (2/10 87) af:

Jørgen Tved (FK):

»Vil ministeren redegøre for, i hvor stort omfang dansk efterretningsvæsen sender spioner til vore nabolande, og hvad omkostningerne til dette uvæsen er?«

Begrundelse

To danskere er i Polen dømt for ulovlig efterretningsvirksomhed og har i polsk fjernsyn erklæret, at de var udsendt af danske myndigheder, og at de fik alle omkostninger, også fritidsomkostninger, betalt.

[Jørgen Tved]

Vi betragter spionage som en uvenlig og provokerende handling over for vore naboer, og vi fordømmer alle former for spionage, uanset hvem der iværksætter noget sådant.

Svar (9/10 87):

Forsvarsministeren (Collet):

Jeg kan naturligvis ikke offentliggøre oplysninger om Forsvarets Efterretningstjenestes virke eller ressourceforbrug. Om de opgaver, der påhviler Forsvarets Efterretningstjeneste, henviser jeg til afsnit 5 i Forsvarsministeriets Årlige Redegørelse 1985.

Spm. nr. S 8

Til udenrigsministeren (2/10 87) af:

Breckmann (Fær.):

»Hvilken stilling har den danske regering taget til Lagtingets protester imod bygningen af et atomgenbrugsværk i Dounreay i Nordskotland?«

Begrundelse

Samtlige politiske partier på Færøerne har i Lagtinget og i anden parlamentarisk sammenhæng i Norden udtalt bekymring over og protesterer imod den britiske regerings planer om at udbygge atomkraftværket i Dounreay i Nordskotland, så dets funktioner i fremtiden også kommer til at omfatte genindvinding af radioaktivt affald, hvis forurenende virkning kan ødelægge havområdet omkring Færøerne.

Jeg henviser hermed til det faktum, at færøsk udenrigspolitik endnu varetages af den danske regering, som naturligvis bør overveje vor beslutning og tale vor sag over for den britiske regering, så den maksimale sikkerhed opnås i forbindelse med planerne om det atomgenbrugsværk i Dounreay.

Svar (13/10 87):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Regeringen har fundet det mest hensigtsmæssigt, at den færøske protest mod planerne om at opføre et atomkraftværk i Dounreay i første omgang kom til at indgå i en fællesnordisk henvendelse til Storbritannien. Begrundelsen herfor er, at en fælles henvendelse vil have større effekt over for de britiske myndigheder.

Efter drøftelser i forbindelse med Nordisk Råds session i februar 1987 sendte Nordisk Ministerråd den 26. februar en henvendelse til den britiske regering, hvori man gav udtryk for nordisk bekymring over de britiske planer. Fra britisk side svarede man bl.a., at ingen beslutning var truffet i sagen, men at sikkerheds- og miljøaspekterne ville blive omhyggeligt overvejet, forinden en eventuel tilladelse til anlæggets etablering blev givet.

Den særlige færøske bekymring blev som bekendt senere efter aftale med statsministeren uddybet i breve fra lagmanden og landstystredermedlemmet for miljøanliggende til henholdsvis den britiske premierminister og den britiske miljøminister. Disse breve er besvaret fra britisk side.

Det kan tilføjes, at den danske regering i juli 1987 har færdigforhandlet en bilateral aftale om varsling og information vedrørende nukleare anlæg med den britiske regering. I henhold til aftaleteksten forpligter parterne sig bl.a. til at udveksle sikkerhedsrelevante oplysninger om såvel eksisterende som planlagte nukleare anlæg, herunder oparbejdningsanlæg, ligesom der er adgang til konsultationer. Aftalen ventes underskrevet i løbet af efteråret.

Det kan endelig bemærkes, at på Paris-kommissionens møde den 2.-4. juni 1987 støttede Danmark sammen med andre lande et islandsk forslag om forholdsregler vedrørende omlæggelse eller væsentlige udvidelser af eksisterende oparbejdningsanlæg. Forslaget sigtede til det påtænkte anlæg ved Dounreay. Den danske delegation fremhævede hensynet til Færøernes afhængighed af havets ressourcer og den risiko for det færøske fiskerierhverv, som radioaktive udledninger udgør, også selv om der er tale om radioaktive udledninger, der ligger langt under de etablerede sundhedsrisikonormer.

Referatet af mødet i Paris-kommissionen, som miljøministeren den 2. september 1987 fremsendte til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, indeholder en udførlig beskrivelse af kommissionens behandling af det islandske forslag og de synspunkter, den danske delegation fremførte.

Spm. nr. S 9

Til boligministeren (2/10 87) af:

Jørn Jespersen (SF):

»Hvor stor en forøgelse af kvoten for ungdomsboliger påtænker ministeren at foreslå i forbindelse med ændring af loven om boligbyggeri?«

Begrundelse

I valgkampen udtrykte mange repræsentanter for regeringspartierne stor sympati for opførelse af et større antal ungdomsboliger. Det er derfor af interesse at vide, hvor stor en indsats regeringen i realiteten ønsker at gøre med henblik på at afhjælpe den katastrofale mangel på ungdomsboliger.

Svar (7/10 87):

Boligministeren (Kofod-Svendsen):

Jeg kan til spørgeren oplyse, at regeringen i 1987 har forhøjet ungdomsboligkvoten fra 2.500 til 3.000 værelsesenheder, og dette høje niveau vil også blive foreslået fastholdt i 1988 og de følgende 3 budgetoverslagsår.

Samtidig er støtten til finansiering af byggeskader og reovering af gamle kollegier blevet lagt om, således at udgifterne hertil i væsentlig mindre omfang belaster kvoten for nybyggeri. Der vil således i år formentlig blive etableret godt 900 værelsesenheder mere end i 1986 og 1.400 værelsesenheder mere end i 1985.

Hertil kommer, at regeringen i foråret fik vedtaget en ændring af byfornyelsesloven, hvorved der gives mulighed for etablering af midlertidige boliger til unge.

De offentligt støttede ungdomsboliger er imidlertid kun en del af boligtilbudet for de unge, idet det private værelsesmarked i den forbindelse spiller en nok så væsentlig rolle.

Boligstyrelsen har da også på denne baggrund i juli måned rettet henvendelse til samtlige kommunalbestyrelser, bl.a. med opfordring om, at der etableres en værelsesformidling med henblik på fremskaffelse af flere boliger til de unge.

Såfremt kommunerne vil være indstillet på en større aktiv indsats for fremskaffelsen af private bomuligheder for de unge, er det min opfattelse, at de unges problemer med at få tag over hovedet ved et studieårs begyndelse ville blive væsentlig mindre.

Spm. nr. S 10

Til *sundhedsministeren* (2/10 87) af:

Birgitte Husmark (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvad der gøres fra offentlig myndigheds side for at forhindre, at frugt og grøntsager med uacceptable mængder af sprøjterester når ud til forbrugerne?«

Begrundelse

Som det er fremgået af dagspressen i den forløbne uge (uge 40) og bl.a. Det fri Aktuelt den 1. oktober 1987, har FDB på eget initiativ kasseret vindruer, som man fandt uegnede til salg i egne butikker. Disse druer er blevet solgt videre til mindre kritiske forhandlere. Ifølge Politiken den 2. oktober 1987 er druerne meget forurenede og har blå pletter, der kan ses med det blotte øje, tydeligvis rester af sprøjtemidler. Der er desuden uoverensstemmelse mellem vurderingen af sagens alvor i forskellige afdelinger af Statens Plantetilsyn.

Svar (12/10 87):

Sundhedsministeren (Agnete Laustsen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Levnedsmiddelstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Levnedsmiddelstyrelsen kan oplyse, at det er Statens Plantetilsyn under Landbrugsministeriet, der kontrollerer, at importeret frugt og grønt opfylder EF's kvalitetsnormer. Disse fastsætter, at der ikke må være synlige rester af bekæmpelsesmidler eller forurening på frugt og grønt. Der er altså her tale om en kvalitetsmæssig vurdering af enkelte partier. Kontrollen udføres som stikprøvekontrol.

Ud over Statens Plantetilsyns kvalitetsbedømmelse udføres stikprøvekontrol af de lokale levnedsmiddelkontroloenheder i henhold til levnedsmiddeloven. Træffer de lokale myndigheder f.eks. på et parti vindruer med afvigende udseende eller afvigende lugt eller smag, kan levnedsmiddelkontroloenhederne straks træffe beslutning om at nedlægge salgsforbud i medfør af levnedsmiddelovens § 12.

Såvel Statens Plantetilsyn som den lokale levnedsmiddelkontroloenhed foretager her en bedømmelse af partierne på grundlag af iagttagelser. Der er altså tale om et skøn, og det kan derfor ikke undre, at en afgørelse kan falde lidt forskelligt ud fra sted til sted.

[Sundhedsministeren]

Ud over disse kvalitetsmæssige bedømmelser udføres på de 5 landsdelslaboratorier løbende analyser for rester af bekæmpelsesmidler i såvel dansk som importeret frugt og grønt. De forholdsvis få overskridelser, der her konstateres, er sjældent af levnedsmiddeltoksikologisk betydning. Overskridelserne følges op af de kommunale levnedsmiddelkontroloenheder.

I den aktuelle sag er der ved laboratoriemæssige undersøgelser af vindruerne heller ikke fundet koncentrationer af sprøjtemiddelrester, der giver anledning til sundhedsmæssig betænkelighed.«

Spm. nr. S 12

Til *miljøministeren* (2/10 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Hvis orlogsskibe medfører atomvåben under anløb af danske havne, vil ministeren så afvise, at der foreligger en helt uforudsigelig og uberegnelig risiko for befolkningen?«

Begrundelse

Danske havne, som modtager fremmede orlogsfartøjer, er gennemgående beliggende midt i bycenteret, sådan som det er tilfældet i f.eks. København, Århus, Ålborg og Frederikshavn. Skulle uheldet derfor indtræffe, vil skaderne blive helt uoverskuelige. Det er kommunalbestyrelsernes ansvar, at der eksisterer de nødvendige beredskabsplaner for uheld inden for kommunens område. Men atomare uheld forudsætter en beredskabsplanlægning på et helt andet niveau, end kommunerne har økonomiske muligheder for. Det er derfor forståeligt, at stadig flere kommunalbestyrelser opfordrer regeringen til at sikre, at udenlandske orlogsfartøjer ikke medfører atomvåben under besøg i Danmark.

Svar (9/10 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Udenrigsministeriet, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Som det er spørgeren bekendt, er den danske kernevåbenpolitik velkendt for vore allierede inden for NATO, og regeringen har ingen grund til at tro, at den ikke respekteres af vore allierede.«

På denne baggrund ser jeg heller ingen grund til at gå ind i overvejelser af den art, som spørgeren opfordrer til.

Spm. nr. S 13

Til *skatteministeren* (2/10 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvorledes han har tænkt sig at sammensætte skatterådene og amtsligningsrådene, hvor der ved udgangen af 1987 sker en aldersbetinget afgang på ca. 60 medlemmer, og i hvilket omfang agter ministeren at følge det flertal i Folketinget, som med beretning over beslutningsforslag nr. B 123 1984-85 tilkendegav, at ledige pladser bør fordeles til de underrepræsenterede partier?«

Begrundelse

Ved udgangen af 1987 vil den aldersbetingede afgang fra landets skatteråd og amtsligningsråd udgøre ca. 60 personer. Hermed får ministeren mulighed for at sikre en langt mere retfærdig fordeling af pladserne, således at sammensætningen i videst muligt omfang afspejler Folketingets sammensætning. Således kan jeg ikke undlade at bemærke, at SF, hvad angår såvel medlemmer som formandspladser, er det i Folketinget stærkest underrepræsenterede parti.

Svar (8/10 87):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Pr. 31. december 1987 er der en samlet afgang på 61 medlemmer fra skatte- og amtsligningsrådene som følge af naturlig afgang. Der skal samtidig ske en reduktion af antallet af skattekrede fra 32 til 27 samt en reduktion i antallet af medlemmer i visse råd. Disse omlægninger indebærer, at der i alt vil være mulighed for udnævnelse af 20 nye medlemmer i rådene pr. 1. januar 1988.

Jeg kan bekræfte, at jeg ved fordelingen af disse nyudnævnelser på politiske partier er opmærksom på partiernes repræsentation i Folketinget, således som beretning over beslutningsforslag nr. B 123 1984-85 lægger op til. Samtidig vil jeg dog understrege, at det i beslutningsforslagets pkt. 2 hedder, at sammensætningen af de enkelte råd så vidt muligt bør afspejle den lokale politiske balance, og

[Skatteministeren]

der kan derfor udpeges medlemmer fra partier, der ikke er underrepræsenterede, hvis resultatet ellers ville blive en skæv sammensætning af enkelte råd. Dette hensyn vanskeliggør at tilgodese partiernes repræsentation i Folketinget fuldt ud ved nyudnævnelserne af skatte- og amtsligningsrådsmedlemmer.

Spm. nr. S 14

Til *skatteministeren* (2/10 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvorledes pladserne i landets skatteråd og amtsligningsråd i dag er fordelt på de enkelte partier, og vil ministeren oplyse, hvorledes pladserne, herunder også formandspladserne, skulle besættes ved nyudnævnelserne pr. 1. januar 1988, såfremt fordelingen skulle svare til Folketingets sammensætning ved valget den 8. september i år?«

Begrundelse

Idet henvises til mit samtidige spørgsmål, skal bemærkes, at jeg er bekendt med, at der pr. 1. januar 1988 sker en nedgang i det samlede antal skatteråds- og amtsligningsrådsmedlemmer som følge af planlagte sammenlægninger. Jeg anmoder derfor om oplysning om idealfordelingen for så vidt angår dette lavere antal pladser.

Svar (8/10 87):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Af vedlagte oversigter fremgår dels, hvordan pladserne i landets skatte- og amtsligningsråd er fordelt i dag på de enkelte partier, og hvor stor den naturlige afgang er, dels de enkelte partiers underskud eller overskud af medlemmer og formænd i forhold til Folketingets politiske sammensætning efter valget den 8. september 1987, men før nyudnævnelserne pr. 1. januar 1988.

Jeg kan i øvrigt henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. S 13.

Bilag

Fordelingen af de nuværende 263 amtslignings- og skatterådsmedlemmer inkl. København og Frederiksberg:

	Nuværende fordeling af 263 medlem- mer	Naturlig afgang pr. 1. januar 1988
Socialdemokratiet	87	17
Det Radikale Venstre	29	9
Det Konservative Folkeparti	50	10
Socialistisk Folkeparti	15	1
Centrum-Demokraterne	9	0
Venstre	47	20
Fremskridtspartiet	21	4
Kristeligt Folkeparti	2	0
Venstresocialisterne	2	0
Kommunisterne	1	0
	263	61

De nuværende 263 amtslignings- og skatterådsmedlemmer er inklusive formændene.

Den politiske fordeling af de tilbageværende 202 amtslignings- og skatterådsmedlemmer (efter naturlig afgang) kan også sammenlignes med, hvor mange medlemmer hvert parti burde have i forhold til den politiske repræsentation ved det sidste folketingsvalg. Gør man det, fås følgende billede:

	Mandater ved folketingsval- get 8/9 1987	Nuværende fordeling med 202 rådsmedl.	Burde have ved 202 rådsmedl.
A	54	70	62
B	11	19	13
C	38	40	44
F	27	14	31
K	0	1	0
M	9	9	10
P	4	0	5
V	19	28	22
Z	9	17	10
Q	4	2	5
Y	0	2	0
	175	202	202

Spm. nr. S 15

Til *energiministeren* (2/10 87) af:

Riishøj (SF):

»På hvilken baggrund har Energistyrelsen godkendt Elsams ansøgning om udvidelse af Vestkraft med en 350 MW-blok set i lyset af regeringens bestræbelser for at nedbringe anlægsaktiviteterne, fremskrivningen af den økonomiske vækst, mulighederne for tekniske elbesparelser og manglende muligheder for udnyttelse af overskudsvarmen fra den nye blok?«

Begrundelse

Gennem spørgsmålet ønskes en uddybende kommentar til godkendelsen af den nye kraftværksenhed ved Vestkraft. Godkendelsen kan forekomme besynderlig ud fra den betragtning, at fremskrivningerne for den økonomiske vækst er blevet nedsat, og set i lyset af de uudnyttede muligheder for tekniske elbesparelser. I sammenhæng hermed ønskes oplyst, om det indgåede elforlig skal forstås sådan, at der ud over de 450 MW skal bygges 1.000 MW på de store kraftværker i 1990'erne.

Ifølge visse tolkninger af forliget er de 450 MW inkluderet i de 1.000 MW, som elforliget omtaler.

Svar (13/10 87):

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Energistyrelsen og har modtaget følgende udtalelse, som jeg skal henholde mig til:

»Sommeren 1986 indgik regeringen en aftale med Socialdemokratiet om den fremtidige eludbygning og om en forstærket indsats på energibesparelsesområdet. Formålet med aftalen er at sikre, at der også fremover er rådighed over et tilstrækkeligt og velfungerende elsystem. Det konstateres i aftalen, at udviklingen i elforbruget sammenholdt med behovet for fornyelse af produktionskapaciteten viser, at der selv med en forstærket elbesparelsesindsats inden for en kortere årrække må sikres en væsentlig tilgang af ny elproduktionskapacitet. Effekttilgangen skal dækkes dels med en udbygning på 450 MW decentrale kraftvarmeværker baseret på indenlandske brændsler, dels med nye store enheder, samtidig med at der gennemføres en målrettet indsats for elbesparelser.

Såfremt der ud over den effekttilgang, der opnås fra decentrale kraftvarmeværker og vindkraft og under hensyntagen til elforbrugets udvikling, er behov for yderligere kraftværkskapacitet for at sikre en tilstrækkelig elforsyning, indebærer aftalen således, at der skal etableres nye kulfyrede enheder.

Energistyrelsens vurdering af behovet for udbygningen ved Vestkraft er sket på dette grundlag. Energistyrelsen har således ved vurderingen af behovet for udbygningen ved Vestkraft taget hensyn til den udbygning med 300 MW decentrale kraftvarmeværker, som forventes i Elsams område frem til 1995.

Endvidere er der taget hensyn til forventede tekniske elbesparelser, ligesom det er forudsat, at elværkernes forpligtelser med hensyn til vindmølleudbygningen er opfyldt. Også forventningerne til en lavere økonomisk vækst og dermed en lavere stigningstakt i elforbruget er indregnet, ligesom de nødvendige skrotninger af ældre, udtjente enheder er indregnet. Det har endelig været nødvendigt at tage hensyn til, at Elsams fastkraftaftale med Statkraft i Norge, som giver Elsam rådighed over ca. 250 MW, er blevet opsagt fra norsk side til udløb i 1992.

På baggrund af ovenstående har Energistyrelsen vurderet, at der er behov for idriftsættelse af ny kapacitet i 1992.

Den nye kapacitet vil som nævnt bl.a. erstatte ældre enheder. Da disse enheder hører til de mest miljøbelastende – bl.a. på grund af en dårlig brændselsudnyttelse og dermed et stort brændselsforbrug – er der miljømæssige fordele ved, at de erstattes med nye, effektive enheder, der som den nye blok på Vestkraft er forsynet med røgrensningsanlæg.

Det samme gælder med hensyn til varmeproduktionen. Det er rigtigt, som det anføres i spørgsmålet, at udbygningen på Vestkraft ikke er begrundet i et forøget varmebehov. Men med idriftsættelsen af en ny enhed vil varmeproduktionen i stor udstrækning overgå til denne mere effektive og mindre miljøbelastende enhed, mens de eksisterende ældre kraftvarmeenheder fremover vil få et lavere drifttital. Hertil kommer, at der også for varmesiden i de store kraftvarmeprojekter er et væsentligt hensyn at tage til drifts- og forsyningsikkerhed.«

Spm. nr. S 16

Til *justitsministeren* (5/10 87) af:

Breckmann (Fær.):

»Kan ministeren oplyse, hvornår de af Lagtinget i foråret vedtagne ændringer i Færøernes retsplejelov kan forventes færdigbehandlet i Folketinget?«

Begrundelse

Det færøske samfund pålægger i dag Færøernes Ret en meget stor arbejdsbyrde, som retten ikke inden for rammerne af den nugældende retsplejelov overkommer, og dette har resulteret i meget lange berammelsestider for behandling af sager ved retten.

De ændringer af retsplejeloven, som blev vedtaget af Lagtinget i foråret, og som svarer nogenlunde til de ændringer, der blev lavet i den danske retsplejelov i 1979, skulle rationalisere arbejdsgangen ved retten så meget, at man kan komme de lange berammelsestider til livs.

Både af hensyn til de personer, der varetager det daglige arbejde ved Færøernes Ret, og til dem, der har sager kørende ved retten, må det anses for påkrævet, at ændringerne bliver vedtaget i Folketinget og det så hurtigt som muligt. Derfor tillader jeg mig at efterlyse tidspunktet for en forventet færdigbehandling i Folketinget af ændringerne af retsplejeloven for Færøerne.

Svar (8/10 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det kan oplyses, at forslag til en ny retsplejelov for Færøerne vil blive fremsat i Folketinget i november 1987.

Lovforslaget vil blive affattet i overensstemmelse med Lagtingets anbefaling, og det vil blive foreslået, at loven – bl.a. på grund af den særlige kundgørelsesprocedure, der gælder for Færøerne – træder i kraft den 1. april 1988.

Spm. nr. S 18

Til *udenrigsministeren* (6/10 87) af:

Jørgen Tved (FK):

»Var det i overensstemmelse med sandheden, da udenrigsministeren den 5. september

d.å. i forbindelse med de dømte danske spioner i Polen udtalte: »Vi betragter det som endnu et tilfælde af et par danske turister, der er kommet i vanskeligheder i udlandet.« En udtalelse, ministeren fastholdt over for pressen efter redegørelsen i Det Udenrigspolitiske Nævn.«

Begrundelse

Spørgeren opfatter de oplysninger, der er fremkommet dels fra de dømte spioner, dels i pressen, som rigtige, det vil sige, at de spiondømte danskere var udsendt af danske myndigheder. Hvis der er tale om tilfældige turister som påstået af udenrigsministeren, så lyver de dømte. Modsat: hvis de oplysninger er rigtige, som de dømte selv er kommet med om, at de rejste til Polen på opfordring af danske myndigheder, som havde udstyret dem med materiale og oplysninger om objekter, man ville have undersøgt, så lyver udenrigsministeren. Offentligheden har naturligvis krav på at vide, om man kan stole på en dansk minister og på danske myndigheder.

Svar (13/10 87):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Ja.

Spm. nr. S 24

Til *boligministeren* (7/10 87) af:

Jens Thoft (SF):

»Agtter boligministeren at holde de løfter, som ordføreren for Kristeligt Folkeparti, hr. Kofod-Svendsen, gav pensionisterne i forbindelse med gennemførelse af energiafgifterne i forbindelse med kartoffelkuren, og hvis dette er tilfældet, hvorledes vil ministeren da sikre, at pensionisternes egenbetaling til varme ikke stiger voldsomt i f.eks. Århus Kommune pr. 1. januar 1988?«

Begrundelse

Under debatten om gennemførelse af energiafgifterne i efteråret 1986 lagde især Kristeligt Folkepartis ordfører megen vægt på, at de stærkt stigende varmeudgifter, der ville blive resultatet af afgiftsforhøjelserne, ikke ville ramme pensionisterne. Det fremgik af debat-

[Jens Thoft]

ten under 2. behandling, at pensionisterne maksimalt skulle betale 25 pct. af varmeudgifterne. I sommer gennemførte socialministeren faste landsdækkende takster for varmetilskud til pensionister. Egenbetalingen i Århus kommer som følge heraf til at stige fra 1.200 kr. til 2.700 kr. for enlige pensionister. For pensionistægtepar stiger egenbetalingen i Århus pr. 1. januar 1988 fra 1.800 kr. til 4.050 kr. Som det fremgår, er disse voldsomme stigninger i egenbetalingen i direkte modstrid med løfter afgivet under behandlingen af energiafgifterne.

Jeg har med vilje stillet spørgsmålet til boligministeren, da de nye regler, socialministeren har udsendt, netop skaber problemer for pensionisternes boligudgifter i bred forstand. Det skal heller ikke være nogen hemmelighed, at jeg også har det håb, at netop boligministeren vil gøre en særlig indsats for, at regeringen kan leve op til løfterne fra den nævnte ordfører for Kristeligt Folkeparti.

Problemet opstår i kommuner, der som Århus har gjort brug af bedre tilskudsregler end de tidligere vejledende satser, og som nu med fastlæggelsen af de faste og alt for lave takster tvinges til at gennemføre forringelser pr. 1. januar 1988. Som det fremgår, er der for pensionisterne i Århus tale om en betydelig forringelse.

Svar (13/10 87):

Boligministeren (Kofod-Svendsen):

Efter at have indhentet en udtalelse fra Socialministeriet kan jeg oplyse, at de regler, der efter § 17, stk. 2, i den ændrede lov om social pension (lettelse af samspilsproblemer m.v.) skal fastsættes af socialministeren med virkning fra den 1. januar 1988, endnu ikke er fastsat.

Det er derfor allerede af denne grund ikke muligt for mig at udtale mig om, hvorvidt de kommende regler måtte ændre varmetillægget for pensionister i Århus Kommune fra den 1. januar 1988.

Det vil imidlertid indgå som et klart sigte i overvejelserne om de kommende regler om varnehjælp, at det bør undgås, at pensionisternes varnehjælp reduceres efter de nye regler.

Spm. nr. S 31

Til *kirkeministeren* (8/10 87) af:

Behnke (FP):

»Hvad koster driften af den danske folkekirk skatteyderne ud over de direkte kirkeskatter?«

Begrundelse

Grundlovens § 68 siger ordret: »Ingen er pligtig at yde personlige bidrag til nogen anden gudsdyrkelse end den, som er hans egen.«

Enhver har mulighed for at blive fritaget for betaling af de direkte kirkeskatter. Men det kunne være oplysende at få klargjort, i hvilket omfang skatteyderne betaler til folkekirken over de personlige indkomstskatter.

Såfremt det måtte vise sig, at der bruges midler til driften af folkekirken ud over den direkte kirkeskat, vil det være passende, at skatteyderne gives mulighed for fritagelse for dette, jf. grundlovens § 68.

Svar (13/10 87):

Kirkeministeren (Mette Madsen):

Folkekirkens nettoudgifter (samlede udgifter med fradrag af indtægter af egne formueværdier) er for 1987 budgetteret til 2.594 mio. kr. Heraf dækkes 2.232 mio. kr. eller godt 86 pct. alene af folkekirkens medlemmer ved betaling af kirkeskat, mens 362 mio. kr. eller knap 14 pct. dækkes af statens tilskud til folkekirken med hjemmel i grundlovens § 4 (finanslovens § 19 og § 26, konto 03.19).

Ifølge oplysning fra Statsskattedirektoratet er antallet af statsskattepligtige senest opgjort til ca. 4.413.000. Når dette tal lægges til grund, er den enkelte skatteydernes andel i statens tilskud til folkekirken i gennemsnit ca. 82 kr. årligt.

Et tilskud fra ikke-folkekirkemedlemmer af denne størrelsesorden kan jeg ikke anse for at være urimeligt, når henset til værdien af folkekirkens ydelser til staten: grundregistrering af fødsler, navngivning, navneændringer, viselser og dødsfald, administration af størstedelen af begravelsesvæsenet og vedligeholdelse af et stort antal middelalderbygninger, som skulle vedligeholdes uanset deres brug. Værdien af folkekirkens ydelser til staten blev i

[Kirkeministeren]

betænkning nr. 952/1982 om folkekirkens økonomi anslået til årligt at være mindst 50 mio. kr. større end statens tilskud til folkekirken (betænkningen side 48), og der er ikke grund til at tro, at værdien af folkekirkens ydelser er blevet relativt mindre siden betænkningens fremkomst.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 12:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 7/10 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 6:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Førbedring af konkurrenceevnen).
Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 7/10 87).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 4-6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 7:

Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven. (Førsteårsafskrivninger m.v.).
(Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 7/10 87).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 8:

Forslag til lov om ændring af lov om investeringsfonds. (Udgifter til forsøgs- og forskningsvirksomhed samt markedsføring).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 7/10 87).

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 1:

Forslag til folketingsbeslutning om en samlet økonomisk politik for social retfærdighed og modernisering af erhvervsliv og arbejdsmarked.
Af Lykketoft (S) m.fl.
(Fremsat 8/10 87).

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Efter ønske skal jeg fastsætte en taletid på 15 minutter for ordførerne i første omgang.

Forslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Finansministeren (Palle Simonsen):**

Det socialdemokratiske beslutningsforslag om en samlet økonomisk politik for social retfærdighed og modernisering af erhvervsliv og arbejdsmarked mangler bestemt ikke plusord. Der er mange elementer, som svarer til regeringens tanker, og det finder vi naturligvis glædeligt, men det er min opfattelse, at det socialdemokratiske forslag i realiteten ikke tager grundigt nok fat på løsningen af de økonomiske problemer. Derfor vil jeg godt starte med nogle få bemærkninger om regeringens generelle syn på den økonomiske situation.

Vi står over for to hovedproblemer: Konkurrenceevnen er svækket, og den private opsparing er utilstrækkelig. Det er derfor nødvendigt, at der gøres noget effektivt for at forbedre de danske virksomheders konkurrenceevne og for at styrke opsparingen i samfundet. Hvis dette ikke sker, vil de økonomiske problemer vokse. Ved skattereform og kartoffelkur har opsparingen fået en tiltrængt styrkelse, men der er behov for yderligere opsparingsfremmende initiativer.

I den aktuelle situation er det imidlertid konkurrenceevnen, der er hovedproblemet, og det er derfor initiativer på dette område, som er det centrale element i regeringens forslag til justering af den økonomiske politik.